

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra rekreologie a cestovního ruchu

**Předpoklady cestovního ruchu ve věnných městech
českých královen - Jaroměř**
Bakalářská práce

Autor: Vendula Krumlová
Studijní obor: Management cestovního ruchu

Vedoucí práce: RNDr. Mgr. Tomáš Burda, Ph.D.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne 2.5.2021

Vendula Krumlová

Poděkování:

Děkuji vedoucímu bakalářské práce RNDr. Mgr. Tomáši Burdovi, Ph.D. za metodické vedení práce a odborné rady, dále děkuji své rodině za obrovskou podporu.

Anotace

Hlavním tématem této bakalářské práce jsou předpoklady cestovního ruchu v královském věnném městě Jaroměři. Cíl práce je najít důvod, proč je toto město i přes svůj unikátní historický vývoj turisty i návštěvníky opomíjené. Na začátku bakalářské práce byly stanoveny tři výzkumné otázky, na které práce hledá odpověď. Jaroměř má z hlediska cestovního ruchu hned několik atraktivit, které návštěvníkům nabízí. Tyto zajímavosti jsou popsány v první části této práce. Ve druhé části jsou rozebrány odpovědi respondentů na dotazník, který byl vytvořen pro účely této práce. Výsledky dotazníkového šetření byly zanalyzovány a řádně okomentovány. V závěru práce jsou shrnuty výsledky, kterých bylo dosaženo prostřednictvím dotazníku. Také jsou zde uvedeny návrhy na další šetření a rovněž jsou zde uvedena doporučení na zvýšení míry návštěvnosti v Jaroměři. Výsledky bakalářské práce nejsou příliš pozitivní, ukázaly, že věnná města nejsou pro východočeské respondenty atraktivní a ani kulturní sféra města se nejeví výjimečnou.

Klíčová slova: věnnost, kulturní akce, památka, destinace, návštěvník

Annotation

Title: Prerequisites for tourism in dowry towns of Czech queens - Jaroměř

The main subject of this bachelor thesis are prerequisites for tourism in dowry town Jaroměř. The is to aim explain, why is this town, despite of its uniqueness, so omitted by the tourists. There were appointed three research questions in the beginning of this thesis. In Jaroměř there are several remarkable places of tourism that are offered to tourists to visit. These places are described in the first part of the thesis. A method of questionnaire survey was used to find the answers. The answers of the respondents, who completed the survey, are analyzed and commented in the second part of this thesis. The findings of the survey are summarized in the end of this bachelor thesis. There are also some recommendations for next researches and some to increase the tourism in Jaroměř. The bachelor thesis shows that dowry town Jaroměř is not attractive for tourists and the cultural sphere is also nothing special.

Key words: dowry town, cultural event, monument, destination, tourists

Obsah

1	Úvod.....	1
2	Cíle práce.....	3
2.2	Výzkumné otázky.....	3
3	Metodika zpracování.....	4
4	Teoretická část.....	6
4.1	Teoretická východiska.....	6
4.2	Věnná města.....	8
4.3	Atraktivita a marketing cestovního ruchu.....	9
4.4	Předpoklady cestovního ruchu.....	11
5	Praktická část.....	13
5.1	Město Jaroměř (dříve a dnes).....	13
5.1.1	Historie města.....	13
5.1.1.1	Věnné město Jaroměř.....	14
5.1.1.2	Spolek věnných měst.....	15
5.1.2	Současná Jaroměř.....	15
5.1.2.1	Kulturní atraktivity.....	16
5.1.2.1.1	Chrám sv. Mikuláše.....	17
5.1.2.1.2	Mariánský sloup.....	18
5.1.2.1.3	Wenkeův dům.....	19
5.1.2.1.4	Železniční muzeum.....	21
5.1.2.1.5	Josefov.....	21
5.1.2.1.6	Masarykovy sady.....	23
5.1.2.1.7	Divadlo.....	24
5.2	Rozvoj a akce cestovního ruchu.....	24
5.2.1	Setkání v travě.....	25

5.2.2	Zajímavosti v pevnosti Josefov	25
5.2.2.1	Oživlý Josefov	25
5.2.2.2	Josefovský masopust	26
5.2.2.3	Brutal Assault	26
5.2.2.4	Bastion No. I	26
5.2.2.5	Bastion No. X.....	27
5.2.2.6	Výstavy v bývalém Zásobovacím úřadě	27
5.3	Jaroměř jako turistická destinace.....	28
5.3.1	SWOT analýza	28
5.3.1.1	Vnitřní faktory (silné a slabé stránky).....	28
5.3.1.2	Vnější faktory (příležitosti a hrozby)	30
5.3.2	Dotazníkové šetření.....	30
5.3.3	Zpracování výsledků šetření	31
5.3.3.1	Věnnost	32
5.3.3.2	Jaroměř nebo Josefov	37
5.3.3.3	Atraktivita Jaroměře	40
6	Shrnutí výsledků.....	47
6.1	Přitahuje turisty označení věnné město?	48
6.2	Čím je zapříčiněna nízká návštěvnost Jaroměře?.....	48
6.3	Je Jaroměř se svými historickými památkami a kulturními akcemi atraktivní pro turisty?	49
7	Závěry a doporučení	51
8	Literatura a internetové zdroje	53
9	Přílohy	56

Seznam obrázků

Obrázek 1: Kazatelna v chrámu sv. Mikuláše v Jaroměři	17
Obrázek 2: Wenkeův dům v Jaroměři.....	20
Obrázek 3: Pevnostní město Josefov	22

Seznam tabulek

Tabulka 1: Znáte nějaké další věnné město?.....	34
---	----

Seznam grafů

Graf 1: Jsou pro Vás historické památky atraktivní?.....	32
Graf 2: Je pro Vás označení věnné město lákadlem dané místo navštívit?.....	33
Graf 3: Shledáváte Jaroměř atraktivní turistickou destinací, kterou byste chtěli navštívit/navštívili/navštívíte díky faktu, že je to věnné město?	36
Graf 4: Víte, že pevnostní město Josefov patří k městu Jaroměř?	37
Graf 5: Byli jste někdy v Josefově.....	38
Graf 6: Pokud jste navštívili Josefov, navštívili jste i Jaroměř?	39
Graf 7: Víte, že je Jaroměř věnným městem?.....	41
Graf 8: Shledáváte kulturní akce (koncerty, divadelní představení, festivaly, slavnosti) atraktivní?.....	42
Graf 9: Myslíte si, že je problematická silniční doprava do toho města důvodem, proč Jaroměř turisté nevyhledávají?	43
Graf 10: Myslíte si, že je propagace města Jaroměř jako turistické destinace dostačující?.....	45

1 Úvod

Bakalářská práce se zabývá problémy spojené s malou návštěvností Jaroměře. Toto místo patří mezi skupinu královských měst v České republice, která díky svému historickému vývoji dostala přívlastek věnné. Věnná města získala své jméno od slovesa věnovat. Ve středověku byla tato města věnována českým královnám a tím se obrátil historický vývoj těchto měst. Pojem věnnost je pro tuto bakalářskou práci klíčový, jeho význam zahrnuje jak neobvyklou historii a vývoj věnných měst, tak jejich turistickou atraktivitu a potenciál. Pojem věnnost zahrnuje vše, co pro město znamená přívlastek věnné.

Téma zaměřené na věnná města bylo zvoleno s ohledem na město, kde autorka vyrůstala. Tím městem je Hradec Králové, který vévodí skupině všech věnných měst a ve kterém se koná velice známý festival oslavující věnnost tohoto města. Při výběru tématu pro bakalářskou práci autorka nezvolila rodné město z jednoho prostého důvodu, chtěla se dozvědět více o dalším věnném městě, a proto byla zvolena právě Jaroměř. Jaroměř bylo městem, o kterém v jejím okolí nepanovalo hezké nebo alespoň pozitivní mínění. Z autorčina pohledu to mohlo být zapříčiněno nedostatkem informací o tomto městě, a to byl stěžejní důvod, proč se předmětem této bakalářské práce stala Jaroměř.

Jedním z cílů bakalářské práce je zjistit, zda věnnost činí Jaroměř atraktivnější pro návštěvníky. Dále se práce zaměřuje na problematiku nízké návštěvnosti Jaroměře jako turistické destinace. Práce také analyzuje marketing tohoto města, zda je dostatečně zdůrazňován fakt, že je Jaroměř věnným městem. Popřípadě zda jsou organizovány akce, které věnnost města vyzdvihují. Mezi veřejností fakt, že je Jaroměř věnné město, nebývá velmi rozšířený, a tak zde vyvstává otázka, zda se královský původ města dostatečně propaguje a také zda díky špatnému marketingu nepřichází Jaroměř o návštěvníky. Existuje velká část současných návštěvníků a turistů, kteří i v dnešní moderní době stále preferují raději cestování po České republice, než aby absolvovali dlouhé cesty například do přímořských oblastí. Proto by věnná města měla patřit k destinacím, které je dobré navštívit.

Faktem je, že v současné době nemá Jaroměř jako turistická destinace zejména mezi mladší populací dobrou pověst, proto je celkem pochopitelné, že turisté město opomíjejí.

Bakalářská práce porovnává mimo jiné dvě sídla, Jaroměř a Josefov. Jaroměř s Josefovem jsou zde považováni za konkurenty na poli cestovního ruchu, ačkoliv se v současnosti jedná o jeden správní celek. Pro potřeby bakalářské práce je považováno historické pevnostní město Josefov za jeden subjekt a městskou památkovou zónu Jaroměř jako druhý subjekt. Do roku 1948 byla obě města odlišnými správními jednotkami.

2 Cíle práce

Hlavním cílem bakalářské práce je zjistit, zda označení věnného města Jaroměř, tento jedinečný historický vývoj, je pro návštěvníky přitažlivý či nikoliv.

Druhým cílem bakalářské práce je určit příčinu nízké návštěvnosti ve věnném městě Jaroměři, i přes řadu vhodných předpokladů pro cestovní ruch. Díky své bohaté historii má toto město co nabídnout. Bakalářská práce se také věnuje preferencím návštěvníků. Konkrétně té, zda turisté dávají přednost návštěvě Jaroměře nebo Josefova. Zásadní příčinou nízké návštěvnosti Jaroměře může být právě vysoká konkurence blízkého Josefova.

Třetím cílem bakalářské práce je zjistit, zda je Jaroměř atraktivní turistická destinace, která návštěvníky láká na své kulturní akce a památky. V Jaroměři se každoročně koná nespočet kulturních akcí, proto se práce zaměřuje na otázku, zda tyto akce přispívají k větší návštěvnosti a k šíření povědomí o městě. S tím je spojena propagace Jaroměře. Dostatečná propagace je stěžejním bodem při snaze o zvýšení turismu v této destinaci. V případě nesprávné nebo nedostatečné propagace je možné, že se k turistům ani nedostanou informace o tomto zajímavém městě.

2.2 Výzkumné otázky

Následující výzkumné otázky byly pečlivě zformulovány tak, aby nalezení odpovědí na ně pomohlo vyřešit cíle práce popsané v předešlé kapitole.

- 1) Přitahuje turisty označení věnné město?
- 2) Čím je zapříčiněna nízká návštěvnost Jaroměře?
- 3) Je Jaroměř se svými historickými památkami a kulturními akcemi atraktivní pro turisty?

3 Metodika zpracování

Bakalářská práce je založena na literární rešerši a dotazníkovém šetření. Rešerše literárních zdrojů byla provedena ke zmapování dosavadního výzkumu a proniknutí do dané problematiky. Rešerše také zahrnovala hledání odpovídajících webových zdrojů, které jsou mnohdy aktuálnější než ty knižní. A právě z toho důvodu jsou v bakalářské práci zahrnuty oba druhy zdrojů. Literatura byla vyhledávána v rámci paměťových institucí a byly vybrány pouze ty zdroje, které úzce souvisely s problematikou výzkumných otázek. Dále byly z elektronických zdrojů dohledány další články a informace, které obohatily tuto práci nebo doplnily literární zdroje.

Hlavní cílem bakalářské práce je zjistit, zda je Jaroměř pro turisty atraktivní díky označení věnného města. Pro naplnění tohoto cíle byly stanoveny výzkumné otázky. Využité zdroje obsahovaly informace o městě samotném, o jeho památkách, zajímavostech a také o základních pojmech, se kterými bylo nutné objasnit. S těmito zdroji bylo dále pracováno v teoretické části práce.

Také byly vyhledány webové zdroje k doplnění informací o aktuálním dění a situaci v Jaroměři. V dnešní době je internet a zprávy na něm neodmyslitelným zdrojem a zveřejňuje se zde velké množství informací. Relevance informací obsažených na webových stránkách může být stejná jako z literárních zdrojů, ale je nutné informace na webu vždy ověřovat.

Pro vypracování bakalářské práce bylo také využito pozorování a vlastních zkušeností autorky práce.

Východiskem pro výzkumnou část práce byl dotazník. Dotazník je podle Zelenky a Páskové (2012, str. 121) definován jako *„...metoda shromažďování dat o respondentech a znalostech, které mohou respondenti poskytnout, v rámci primárního výzkumu, založená na využití více či méně sofistikovaných dotazníků.“*. Existují dva typy dotazníkových šetření, kvalitativní a kvantitativní výzkum. Pro účely této bakalářské práce byl zvolen kvantitativní výzkum. Pro kvantitativní výzkum je podle Zelenka a Pásková (2012, str. 298-299) typické velké, ale přiměřené množství anonymních respondentů, kteří odpovídají na předem stanovené otázky, jejichž účelem je ověřit stanovené hypotézy.

Zatímco kvalitativního výzkum se účastní malé množství respondentů, kteří zkoumají velké množství otázek a snaží se popsat svůj názor na danou problematiku do hloubky.

Dotazník obsahoval 13 otázek. Otázky byly zaměřeny na fenomén věnných měst, atraktivity Jaroměře, propagace a nízkou návštěvnost. Otázky byly záměrně položeny tak, aby odpovědi na ně pomohly najít řešení hlavních výzkumných otázek. Další podrobnosti týkající se dotazníku jsou popsány v podkapitolách praktické části této bakalářské práce.

4 Teoretická část

4.1 Teoretická východiska

Potenciál cestovního ruchu definuje Zelenka a Pásková (2012, str. 433) jako *„...souhrnnou hodnotu všech předpokladů cestovního ruchu, při jeho kvantitativním hodnocení oceněná na základě bodovací škály, snížená o zápornou hodnotu negativních faktorů rozvoje cestovního ruchu.“* Na základě této definice bakalářská práce dále pracuje s předpokladem, že potenciál cestovního ruchu závisí na dílčích atrakcích, atraktivitách a všech aktérech cestovního ruchu. Atraktivitou se podle Vavrečkové a Škrobálkové (2013, str. 9-10) rozumí zajímavá část přírody nebo kulturní či společenské záležitosti. Zatímco atrakce vysvětlují jako *„...lidmi vytvořené atraktivity“*, jedná se tedy o užší pojem než atraktivita.

Důležitou součástí k přilákání návštěvníků nebo turistů je existence nějaké atraktivity nebo atrakce cestovního ruchu, která činí destinaci výjimečnou. Zelenka a Pásková (2012, str. 46) rozděluje atraktivity cestovního ruchu na přírodní a kulturní, hmotné a nehmotné nebo na atraktivity s potenciálem nižších řádů a vyšších řádů.

Mezi atraktivity cestovního ruchu jsou zahrnuty i přírodní a kulturní památky, které Pásková (2014, str. 38) označuje za jakési „dědictví“ lidstva, které lze pojmenovat jako jedny z nejvýznamnějších zdrojů cestovního ruchu. Dále poukazuje na negativní vliv přílišného čerpání a zpřístupňování těchto dědictví. Pásková (2014, str. 39) *„Jednostranná ekonomická orientace cestovního ruchu se jeví jako velmi nezdravá a zranitelná, neboť se dědictví stává závislé na požadavcích a přechodných módních trendech poptávky cestovního ruchu, potažmo na hodnotovém systému převažujících typů návštěvníků.“*

Turistické atraktivity mohou být součástí kulturního dědictví, které je ostatně dle Národního ústavu lidové kultury (2020) *„nedílnou součástí kultury“*, jež je součástí cestovního ruchu. Také dále rozděluje kulturní dědictví na materiální a nemateriální. Mezi ty materiální patří kulturní památky a jiné člověkem vytvořené hmotné dílo z oblasti architektury, sochařství, malířství, užité umění, literární díla, vynálezy nebo oblečení. Mezi nehmotné kulturní památky je zahrnuto vše, co nemá

materiální podstatu a je předáváno z generace na generaci. Příkladem mohou být například rčení, přísloví, myšlenky, citáty, hudební skladby, zvyky, tradice, vědomosti nebo zkušenosti. Nejvýznamnější kulturní památky jsou zařazeny na seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Cestovní ruch, který se orientuje na kulturní památky, se nazývá kulturní cestovní ruch.

Autenticita Jaroměře je nezpochybnitelná, nepůsobí tak výjimečně jako v pevnostním městě Josefov. Hughes (1995 cit dle. Zelenky a Páskové 2012, str. 50) popisuje autenticitu místa slovy původnost, reálnost, skutečnost. Tyto vlastnosti dozajista popisují Jaromeř stejně jako každé jiné město, ovšem Josefov je i díky zvláštnímu genu loci neboli duchu místa daleko výjimečnější. Zelenka a Pásková (2012, str. 176-177) popisují genia loci jako specifickou atmosféru na daném místě. Je pravdou, že atmosféra v pevnostním městě působí na každého jinak, ale ve většině návštěvníků zanechalo poměrně ponurou stopu s nádechem úcty a respektu k majestátnosti budov a celého komplexu. Díky historii tohoto místa mohou návštěvníci odcházet s nepříjemnými a nelibými pocity spojenými se všemi vězni, vojáky a bývalými obyvateli, kteří zde žili. Nadšenci do historie či vojenství mohou mít z Josefova opačné pocity, protože je to ojedinělá, majestátní stavba a dle Oficiální stránky města Jaromeř (2019) se jedná o: „... *jeden z vrcholů pevnostního stavitelství*.“

Valná většina cestovního ruchu, který v Jaroměři probíhá, je domácí cestovní ruch, s tímto předpokladem je dále pracováno. Domácí cestovní ruch Zelenka a Pásková (2012, str. 115-116) popisuje jako „...*cestování a pobyty občanů mimo místo jejich obvyklého pobytu za účelem využití volného času, rekreace, poznávání nebo jakoukoliv jinou formou nevýdělečným účelem, trvající ne déle než jeden rok a realizované kompletně ve vlastním státě*...“. Jako způsob trávení volného času mohou turisté zvolit například výlet nebo zájezd. Zelenka a Pásková (2012, str. 636) uvádí jako jeden z rozdílů mezi výletem a zájezdem délku trvání těchto forem, kdy výlet bývá zpravidla krátký, jednodenní. Zájezd je Francovou (2003, str. 96) dále definován jako: „... *organizovaná účast skupiny osob na cestovním ruchu po určité trase, podle předem vypracovaného programu s určitým poznávacím, rekreačním, vzdělávacím nebo jiným cílem*.“

Cestovní ruch nemůže existovat bez interakce účastníků cestovního ruchu a objektů cestovního ruchu. Francová (2003, str. 18-19) rozděluje tyto účastníky do dvou kategorií, na výletníky a turisty. Hlavním rozdílem mezi výletníkem a turistou je délka pobytu v dané destinaci. Klíčovým momentem je přenocování spojené s hodinami strávenými v destinaci, pokud zde návštěvník stráví minimálně jednu noc je považován za turistu. V opačném případě, tedy pokud návštěvník pobude nanejvýš 24 hodin bez přenocování, jedná se o výletníka. Francová (2003, str. 19) dále rozděluje turisty na domácí a zahraniční v závislosti na místě, odkud kam návštěvníci nebo turisté cestují. Pokud cestují přes hranice státu svého trvalého pobytu, jedná se o zahraniční cestovní ruch. O domácí cestovní ruch se jedná v případě, kdy obyvatel například České republiky cestuje mimo své trvalé bydliště za účelem relaxace po území České republiky, tedy nepřekračuje hranice své země.

K lepší orientaci v destinaci a k získání rad, doporučení a informací turistům slouží turistická informační centra. Tato turistická informační centra Zelenka a Pásková (2012, str. 583) popisuje jako zařízení, která nejen že poskytují informace, ale také mohou zprostředkovávat služby z oblasti cestovního ruchu. Informační centra také mají za úkol prodej informačních materiálů, publikací o dané destinaci, významných osobnostech kraje a také například prodej upomínkových předmětů.

4.2 Věnná města

Tato bakalářská práce se věnuje turismu v Jaroměři se zaměřením na jeho unikátní vývoj jako věnného město. Věnná města, mezi která Jaroměř patří, je označení pro skupinu devíti královských měst, která byla v minulosti darována českými králi jejich královnám. Podle Voldána (2018) věnná města sloužila jako útočiště pro české královny, aby měly kde přebývat po smrti krále a výdělků těchto měst tvořily příjem královen. Také jsou věnná města podle něj datována od 14. století, fenomén věnných měst byl postupně oslabován, až zanikl na počátku 20. století.

Věnná města českých královen (2020) uvádí, že věnná města odváděla jistou formu daní, peníze, pro české královny dvakrát ročně a k tomu dodávala potraviny

na královský stůl během nejvýznamnějších křesťanských svátků, Vánoc a Velikonoc. Dále popisují jako ústřední věnným město Hradec Králové, zde české královny pobývaly nejčastěji. Dalším významným věnným městem byl Mělník, zřejmě díky své výhodné poloze na soutoku nejvýznamnějších českých řek ve středních Čechách.

V současné době dle Královská věnná města (2020) jsou věnná města dobrovolným svazkem devíti obcí, Hradce Králové, Dvora Králové nad Labem, Vysokého Mýto, Poličky, Trutnova, Chrudimi, Jaroměře, Nového Bydžova a Mělníku. Všechna tato města kromě Mělníku se nacházejí na území východních Čech.

4.3 Atraktivita a marketing cestovního ruchu

V současnosti Jaroměř láká návštěvníky zejména na své historické památky, které jsou Zelenkou a Páskovou (2012, str. 196) popsány jako „...*artefakt pocházející z minulosti vztahující se k dějinám daného území...*“. V oblasti střední Evropy hrají historické památky na poli cestovního ruchu velkou roli. O významu atraktivit tohoto typu svědčí vysoký počet historických center měst a památek samotných. Další význačný druh atrakce jsou kulturně-historické památky. Ty jsou Vavrečkovou a Škrobálkovou (2013, str. 27) definovány jako unikátnost s historickou či uměleckou hodnotou, jedná se zejména o hrady, zámky, kostely a další. V těchto kulturně- historických památkách je veliký potenciál Jaroměře. Přilehlé pevnostní město Josefov nabízí svým návštěvníkům různé akce, které umožňují návštěvníkům vrátit se do minulosti, do doby, kdy pevnost vzkvétala. Zelenka a Pásková (2012, str. 197) poukazují na trend posledních let, a to ožívání historických památek, konat se zde mohou například koncerty, vzpomínkové akce nebo divadelní představení, během těchto událostí v historických památkách dochází ke střetávání rezidentů a návštěvníků. Příkladem takové akce mohou být například Slavnosti královny Elišky v Hradci Králové, které se konají každoročně první zářijový víkend a oslavují věnnost města. Slavnosti královny Elišky (2009) popisují součásti slavností jako například jarmark s dobovými i současnými pokrmy, suvenýry, ale také ukázkami například šermířského umění, kovářství nebo tanců. Každý rok se slavnostním průvodem přijede do města královna Eliška Rejčka, která žehná městu a ona i její družina jsou oděni v nádherných dobových kostýmech. Akce podobného charakteru se konají i v Jaroměři nebo Josefově.

Důležitým krokem ke zviditelnění turistické destinace je kvalitní marketing. Marketing je poměrně složitý proces, ve kterém subjekty získávají, co potřebují nebo chtějí prostřednictvím vytváření a výměny produktů nebo peněz s ostatními subjekty, dle Zelenky a Páskové (2012, str. 328 citováno podle Kotler a kol. 1996). Cílem dobrého marketingu je uspokojovat potřeby subjektů lépe než konkurence. Marketing destinace se soustřeďuje na zvýšení nebo udržení turismu v dané destinaci. Patka (2015) uvádí: „*Nedílnou součástí marketingu je marketingový plán a marketingový mix.*“. Tyto nástroje slouží k dosažení předem vytyčených cílů.

Propagace je v dnešní době již nedílnou součástí marketingové strategie snad v každém odvětví obchodu. Propagace je Zelenkou (2015, str. 115) popisována jako „...*nástroj sloužící pro podporu prodeje a marketingovou komunikaci s aktuálními i potenciálními zákazníky*“.

Ke zviditelnění nebo představení služby či výrobku prostřednictvím placených prostor v mediích slouží reklama, což je podle Zelenky (2015, str. 115) „*placená forma propagace*“. Server iPodnikatel (2011) uvádí výhody a nevýhody reklamy, která je cílena na širokou veřejnost. Mezi ony výhody patří například možnost zastihnout potenciálního zákazníka v jakoukoliv denní i noční hodinu, dále také reklama dává prostor kreativitě v daleko pestřejší škále, než v jaké se dá využít během osobního setkání. S tím souvisí i možnost vytvoření takové podoby a pověsti daného podniku, jakou zadavatel požaduje. Nevýhody reklamy je přesycenost trhu reklamou, která číhá na každém rohu. Dále je podstatným mínusem špatná možnost zacílení na konkrétní skupinu lidí a také neefektivita v získávání zpětné vazby.

K určení, zda má destinace potenciál, které předpoklady využít nebo jakým směrem by se měl ubírat marketing a mnoho dalších faktorů, pomáhá SWOT analýza. Pořízek (2019) označuje tuto analýzu jako: „...*nejčastěji používanou technikou pro hodnocení faktorů ovlivňujících úspěšnost organizace. Nejen, že je graficky přehledná, ale ve své podstatě je velmi stručná a přitom komplexní.*“ Ve SWOT analýze se hodnotí čtyři faktory, a to silné a slabé stránky tvořící vnitřní faktory a příležitosti a hrozby, které tvoří vnější faktory.

4.4 Předpoklady cestovního ruchu

Tato bakalářská práce se zabývá zejména předpoklady cestovního ruchu. Nejlépe tento pojem vysvětluje Zelenka a Pásková (2012, str. 454), a to jako „...souhrn přírodních a antropogenních aspektů včetně jejich mnohoúrovňových vazeb, které vytvářejí předpoklady pro realizaci cestovního ruchu.“

Vavrečková a Škrobálková (2013, str. 25-30) rozdělují předpoklady cestovního ruchu na lokalizační, selektivní, realizační a činitele rozmístění a rozvoje cestovního ruchu. Mezi lokalizační předpoklady se podle nich řadí jednak přírodní podmínky, které v destinaci panují, a společenské podmínky, kam patří kulturní akce a památky, historické objekty, památky a také další společenské akce různých rázů. Dalším typem předpokladů jsou realizační, mezi které Vavrečková a Škrobálková (2013, str. 29) řadí dopravní a komunikační dostupnost a vyzdvihují její důležitost, dále uvádějí několik faktorů, které ovlivňují další skupinu, selektivní předpoklady, a jedná se o demografické, politické, sociologické, urbanizační, ekologické a personální faktory. Jako poslední popisují činitele rozmístění a rozvoje cestovního ruchu jako soubor vnitřních a vnějších vlivů určujících vztahy mezi objektem hospodářské činnosti a oblastí umístění.

To, zda do destinace budou proudit davy návštěvníků, určuje zejména potenciál dané destinace. V oblasti cestovního ruchu se tedy jedná zejména o památky a atrakce nejrůznějších rázů, které je daná destinace schopna nabídnout. Tato bakalářská práce je zaměřena na město Jaroměř a jeho věnnost. Věnná města nabízí svým návštěvníkům historické a kulturní památky. Všechny atraktivita jsou unikátní a návštěvníkovi nabízí množství zážitků a informací. Vzhledem k oblasti, kde se Jaroměř nachází, střední Evropa, tak historické památky nenabízejí jen věnná města, ale většina měst v této oblasti. Vysoká koncentrace historických památek je zapříčiněna historickým vývojem a faktem, že tato oblast je osídlena již od pravěku.

Věnná města jsou součástí kulturního dědictví. Kulturní dědictví Zelenka a Pásková (2012, str. 293) popisují jako: „... stavby a skupiny staveb všeobecné hodnoty, umělecká díla, prostranství (místa) hodnotná z historického, estetického, etnologického a antropologického pohledu.“ Dědictví nemusí být nutně součástí věnných měst, ale i jiných historických památek. Dědictví má

pro současnost i budoucnost veliký význam. Potenciál dědictví jako atraktivity tkví v jejich originalitě a původnosti, kterou jiné atraktivity nemají. V tomto ohledu mají i věnná města, co nabídnout.

5 Praktická část

5.1 Město Jaroměř (dříve a dnes)

Město Jaroměř se nachází ve východních Čechách v okrese Náchod asi 17 kilometrů od Hradce Králové. Oficiální stránky města Jaroměř (2019) uvádí, že město leží na soutoku tří řek, Labe, Metuje a Úpy, v nadmořské výšce 254 metrů nad mořem a v současnosti se město rozkládá na rozloze téměř 24 kilometrů čtverečních s více než 12 tisíci obyvatel. V roce 1990 byla Jaroměř vyhlášena Městskou památkovou zónou. Součástí Jaroměře je i pevnostní město Josefov, které je hojně navštěvovanou a vyhledávanou historickou památkou a jednou z hlavních atrakcí této oblasti.

5.1.1 Historie města

Historie tohoto území je vskutku bohatá. Osídlení oblasti se podle Hovorky (1996, str. 5) datuje již z období 40 tisíc let před naším letopočtem v době pravěku. Toto území bylo obydleno zejména díky své výhodné geografické poloze, a to na soutoku tří řek.

Hovorka (1996, str. 12–13) dále také zmiňuje významné období založení nejstaršího jaroměřského hradu, který se ve své době nacházel na místě dnešního chrámu svatého Mikuláše v centru města. Tuto polohu potvrzuje archeologický výzkum, který v těchto místech probíhal v sedmdesátých letech minulého století. Hrad se údajně rozkládal na rozloze celého chrámu a byl od náměstí oddělen příkopem. Existenci hradu také dokazuje zmínka Kanovníka vyšehradského, českého anonymního kronikáře, o jeho věznění na tomto hradě v roce 1126. V minulosti se zde nacházel zřejmě ještě další hrad, který se také bohužel nedochoval. Pokud by hrad existoval i v současnosti, dá se předpokládat, že by byl také velkým lákadlem pro turisty, možná větší než samotný chrám sv. Mikuláše.

Existuje několik předpokladů a dohadů o tom, jak bylo v minulosti město založeno. Hovorka (1996, str. 15) uvádí první zmínku o Jaroměři jako městě až v roce 1298, o samotném založení města tvrdí, že není nic konkrétního známo. Krsková (2001, str. 201) naopak uvádí první zmínky o městě Jaroměři již z roku

1126. Také se zde objevuje domněnka o datu založení královského města, a to v období vlády Přemysla Otakara II. Dále také čtenáře seznamuje s původem názvu města. Název pevnosti je odvozen od jména přemyslovského knížete Jaromíra, který tento kraj dostal jako dědictví.

5.1.1.1 Věnné město Jaroměř

Jaroměř byla věnována královně Elišce Rejčce hned dvakrát. Poprvé to bylo jejím manželem Václavem II. v roce 1305 a podruhé roku 1307 Albrechtem I. Habsburským. Eliška Rejčka byla jeho snacha. Roku 1307, jak uvádí Hovorka (1996, str. 16). Také uvádí, že byla městu potvrzena „*privilegia a práva od nejstarších dob držená a také bylo Jaroměři nově přiznáno právo mílové.*“. Od této chvíle je Jaroměř nazývána věnným městem, které podle Věnná města českých královen (2020) bylo výhradním dodavatelem lososů na královský dvůr. Šimůnek a kol. (2020) uvádí, že zmínka o Jaroměři jako věnném městě z roku 1307 je současně druhou oficiální zmínkou, kde se Jaroměř objevuje jako město. Z toho lze usuzovat, že se Jaroměř mezi věnná města zařadila záhy po svém založení.

Šimůnek a kol. (2020) uvádí jako poslední královnu, která plnohodnotně vládla věnnému městu Jaroměř, a dalším které jí náležely, Elišku Pomořanskou na konci 14. století. Bohužel zadlužila věnná města, která jí náležela. Podle Šimůnka a kol. (2020) není jasné, zda nebo jakým způsobem se toto zadlužení týkalo Jaroměře, ale také dále uvádí, že na žádost věnných měst král Václav IV. omezil práva a zejména finance ve prospěch věnných měst.

Jaroměř ve své historii coby věnného města zažila mnohé, chvíle prosperity i chudoby. Šimůnek a kol. (2020) popisuje vývoj města poměrně podrobně a mimo jiné uvádí několik případů, kdy bylo město zastaveno, vyplaceno, nebo naopak kdy jeho příjmy putovaly na vyplacení jiných věnných měst. Jaroměř byla věnována mnoha panovnicím, některé se o město staraly a vládly svědomitě, jiné bohužel ne. V každém případě se díky všem těmto vlivům Jaroměř vyvíjela v originálním duchu a dnes patří mezi neobyčejné turistické destinace.

5.1.1.2 Spolek věnných měst

V České republice se nachází devět měst, která se díky historickému vývoji stala věnnými městy. Věnná města díky právě tomuto totožnému vývoji spolupracovala již od roku 1999 v takzvaném volném sdružení věnných měst, jak popisuje Prokopec (2010), a dále uvádí transformaci tohoto volného svazku v ustanovený svazek Veřejnosti má již spojena věnná města se společnými aktivitami, propagačními materiály a dalšími akcemi. Královských věnných měst stvrzený podepsáním smlouvy v roce 2009. Od této doby začala organizovat společné aktivity a začala přemýšlet o společném vývoji v budoucnu, kdy si klade za cíl více prosazovat královská věnná města v oblasti cestovního ruchu.

Královská věnná města (2020) uvádějí několik hlavních společných cílů tohoto spolku, rozvoj cestovního ruchu, propagace věnných měst, ke které dochází na veletrzích cestovního ruchu, v tiskovinách a publikacích, v rozhlasových médiích nebo také na sociálních sítích, mezi další cíle spolku jsou i společné aktivity.

5.1.2 Současná Jaroměř

Místopisný průvodce po České republice (2020) řadí Jaroměř v současnosti řadí mezi známé železniční křižovatky, kde se potkávají trasy hned ze tří směrů, Trutnova, Liberce a Pardubic. Spoje z Jaroměře také míří až do polské Vratislavi. Železniční dopravě zde vzdali hold v podobě Železničního muzea.

Důležitá je také doprava do destinace. Jaroměř se nachází na geograficky výhodném místě u říčních toků, což bylo v minulosti velice důležité. V současnosti se v Jaroměři nachází železniční uzel a kříží se zde tratě ze tří směrů. Vlaková doprava má v tomto městě bohatou historii. Silniční doprava je pro toto město také podstatná. Přes Jaroměř denně projedou tisíce motorových vozidel, osobních i nákladních, které míří z České republiky do Polska. Samozřejmě se lze dostat i na jiná místa, ale za hranice míří valná většina vozidel. Každý den projedou tisíce nákladních aut centrem města, pouze několik desítek metrů od historického jádra. Takový nápor má neblahý vliv na stav jaroměřských silnic a také na statiku přilehlých budov. Spásou pro obyvatele je dálnice D11, která se podle Místopisného průvodce po České republice (2020) buduje a povede až do Polska (do Jaroměře má

být dokončena na konci roku 2021). Dálnice má mimo jiné za cíl odvést těžkou dopravu mimo území města.

Návštěvníci města si tedy mohou pro dopravu do Jaroměře zvolit jak silniční, tak například železniční dopravu. Možná i každodenní zacpané silnice jsou důvodem nízké návštěvnosti. V dnešní době se lidé stále častěji nechají odradit od návštěvy dané destinace, pokud zde nejsou místa k parkování, naopak jsou drahé poplatky za parkování nebo pokud je komplikovaná doprava do místa.

V současnosti je Jaroměř mezi obyvateli mladší věkové kategorie, do 25 let, vnímána jako město, kde není nic zajímavého, nic co by je nalákalo toto místo navštívit. Možná několik z nich bylo na výletě v Josefově, kam často jezdí základní a střední školy. Je obecně známo, že mezi mladší částí obyvatelstva nemá Jaroměř dobrou pověst a obecně není proslulá jako turistická destinace. Jaroměř si většina pamatuje jako hlavní trasu do Polska a také je to město, kde každý den stráví řidiči několik desítek minut v kolonách.

Na jaroměřském náměstí Československé armády se nachází turistické informační centrum, kam mohou návštěvníci přijít pro potřebné informace ohledně probíhajících i nadcházejících událostí, kompletní informace o jaroměřských a přilehlých památkách a jsou k dispozici brožury a letáky o těchto lokalitách a událostech. Také jsou zde k zakoupení upomínkové předměty s motivy Jaroměře. V turistickém informačním centru je dle Oficiální stránky města Jaroměř (2019) možné si domluvit komentované prohlídky chrámu sv. Mikuláše.

5.1.2.1 Kulturní atraktivita

Jaroměř navzdory své bohaté historii dnes nabízí jen několik historických památek, které byly vyhodnoceny jako zajímavé a stojí za návštěvu. Malý počet historických památek je zapříčiněn požárem, který vypukl na tomto území v polovině 16. století nebo například bídou během Třicetileté války. Město samozřejmě nabízí i jiné než historické památky. Například Železniční muzeum, Muzeum magie, městské muzeum a galerii, která se nachází v budově Wenkeova domu.

5.1.2.1.1 Chrám sv. Mikuláše

Chrám se nachází na jaroměřském náměstí v samém jádru historického a turistického centra města. Řadí se mezi typické gotické stavby. Jak uvádí Šimůnek a kol. (2020), chrám po dobu své existence několikrát vyhořel, byla narušena jeho statika, ale i přes to všechno je z něj dnes dominanta Jaroměře. Jak uvádí Novák (2006, str. 7), „...má mimořádnou uměleckohistorickou hodnotu, proto byl zařazen mezi české kulturní památky.“. Také dále datuje založení chrámu do druhé poloviny 14. století, má tudíž bohatou a dlouhou historii. Interiér je vybaven „...barokním oltářem, kazatelnou v rokokovém stylu, cínovou křtitelnicí, náhrobkem litevského knížete a pod jižní věží se nachází rarita v podobě krypty s mumifikovanými ostatky významných jaroměřských měšťanů z 18. století.“. V poslední době se objevuje čím dál více lidí, kteří jsou zaujatí smrtí a lákají je ponurá místa a genius loci takových objektů, proto je toto místo perspektivní z hlediska cestovního ruchu.

Obrázek 1: Kazatelna v chrámu sv. Mikuláše v Jaroměři
Zdroj: Novák (2006)

Na obrázku 1 je zobrazena kazatelna v chrámu sv. Mikuláše. Kazatelna je jedním z důkazů dobového umění a majestátnosti. Interiér chrámu skrývá i další významné a unikátní skulptury, obrazce a jiná zařízení.

Vstup do chrámu je omezený a je možné ho navštívit například během Noci kostelů nebo Dnů evropského dědictví. Při takovýchto akcích je zde přítomen odborník, který návštěvníkům sděluje zajímavá fakta o tomto chrámu a provádí je interiérem. Tyto akce jsou poměrně oblíbené a bývají zpravidla hojně navštěvované.

Bednář (2015) ve svém článku popisuje Noc kostelů, která proběhla v jaroměřském chrámu sv. Mikuláše. Také uvádí, že pro Noc kostelů byla zpřístupněna i krypta s mumifikovanými měšťany. Součástí této akce také bývá pestrý program s koncerty, sborovým zpěvem, slavnostní bohoslužbou a již zmíněnými komentovanými prohlídkami.

V současnosti se v chrámu konají dvakrát týdně bohoslužby římskokatolické církve. Další příležitost, kdy se podívat do interiéru chrámu kromě Noci kostelů, Dnů evropského dědictví nebo mší, je při koncertech, které se zde čas od času konají nebo se v turistickém informačním centru dá domluvit za poplatek pro menší skupinu zájemců komentovaná prohlídka. Mimo výše vypsané případy je chrám uzamčen a nahlédnout do něj lze pouze přes mříž.

5.1.2.1.2 Mariánský sloup

Jaroměřské náměstí má tvar podlouhlého obdélníku a uprostřed se nachází Mariánský sloup. Tento sloup je zajímavý nejen díky svému krásnému provedení, ale také díky svému tvůrci. Mariánský sloup pochází z dílny Matyáše Bernarda Brauna. Sloup je vysoký téměř 16 metrů a jeho stavba byla podle Oficiální stránky města Jaroměř (2019) provedena v období mezi lety 1723 a 1727. Hovorka (1996, str. 25) uvádí datum vysvěcení tohoto sousoší, a to 8. prosince 1727. Sloup je znám svou bohatou sochařskou výzdobou, kterou od konce minulého století na náměstí reprezentují věrné kopie Braunových soch. Originály jsou ke zhlédnutí v pevnosti Josefov.

Tato památka je vhodná pro milovníky sochařského umění, obdivovatele mistra Matyáše Brauna a samozřejmě i pro ostatní návštěvníky.

5.1.2.1.3 *Wenkeův dům*

Wenkeův dům je jedinečná stavba moderní architektury, ve které v současnosti sídlí městské muzeum. Původně měla tato jednopatrová budova podle Bouza a kol. (1976, str. 75) sloužit jako obchodní dům pro firmu rodiny Wenkeových, účel této budovy se během její historie změnil. Architektem této jedinečné budovy je osobnost funkcionalistického a kubistického období Josef Gočár. Budova byla postavena roku 1911 a stojí zde více než 100 let. Wenkeův dům popisuje Bouza a kol. (1976, str. 75) takto: *„Budova muzea je jednou z nejvýznačnějších a z hlediska vývoje architektury nejzávažnějších staveb počátku 20. století.“* Na začátku července 2017 byla tato jaroměřská stavba přidána na seznam národních kulturních památek.

Macková (2017) ve svém článku poukazuje na originalitu a modernost Wenkeova domu. Dům ve své době vynikal neobvyklými prvky, které Gočár zakomponoval do interiéru i exteriéru. Odhaduje, že Gočár předběhl svou dobu na našem území o celých dvacet let. Dolní část čelní stěny je prosklená s tenkými rámy, a to dnes podle autorky působí moderně. V patře budovy se nachází kruhovitý ochoz, který dodává vzdušnost a prostory celého domu spojuje.

Obrázek 2: Wenkeův dům v Jaroměři
Zdroj: Macková (2017)

Na obrázku 2 je zachycen Wenkeův dům v jeho současné podobě, ta se od své původní liší pouze v detailech. Už na první pohled je zřejmé, že se jedná o výjimečnou budovu.

V současné době se v muzeu nachází stálá expozice, která se věnuje právě historii Wenkeova domu a také architektu Josefu Gočárovi a ostatním významným osobnostem z Jaroměře. Stálé expozice muzea jsou doplňovány různými výstavami, které jsou pečlivě vybírány. Budova Wenkeova domu se nenachází přímo na jaroměřském náměstí v centru, ale asi deset minut od historického jádra města.

5.1.2.1.4 Železniční muzeum

Muzeum se nachází ve staré budově výtopy parních lokomotiv. V muzeu návštěvníci naleznou stálé exponáty v podobě parních lokomotiv s historickou nebo jinak významnou hodnotou, které mapují vývoj a historii vlakové dopravy. Návštěvníci se zde mohou podívat na různé druhy lokomotiv, jako například na parní nebo elektrické.

Společnost železniční výtopy Jaroměř, z. s. (2019) uvádí, že se muzeum řadí mezi neziskové organizace, jejíž zisky, pokud nějaké nabude, znovu investuje do muzea. Za drobné zisky nebo sponzorské a jiné dary se nakupují další exponáty. Ty stálé se neustále opravují nebo udržují. Získané finance také věnují na správu budovy muzea. Pracovníci muzea, jak ti, kteří komunikují s návštěvníky, tak ti, kteří se starají o exponáty v muzeu, jsou dobrovolníci pracující bez nároku na honorář.

Společnost železniční výtopy Jaroměř, z. s. (2019) uvádí otevírací dobu, která se různí. Během zimních měsíců je muzeum zavřené s možností objednání prohlídek, v hlavní sezóně je muzeum otevřené denně a v ostatních měsících je muzeum zpřístupněno o víkendech a svátcích.

Muzeum kromě klasických výstav pořádá také mimořádné nostalgické jízdy parní lokomotivou. Tato akce je velmi oblíbená všemi věkovými kategoriemi a lidé se na ni sjíždí i z dalekého okolí.

5.1.2.1.5 Josefov

Josefov je neodmyslitelně spojen s Jaroměří nejen díky jednotě z hlediska správního členění, ale také díky bezprostřední blízkosti. Z těchto důvodů je návštěvnost Jaroměře spjata s národní kulturní památkou Josefov. Josefov je pevnostní město ve východních Čechách, které je v dnešní době součástí Jaroměře. Podle Prokešové (1972, str. 15-22) byl Josefov v počátcích koncipován jako samostatně fungující jednotka. Město mělo kromě všech pevnostních náležitostí i nespočet obytných jednotek, hospod, obchodů, ale i vlastní pivovar, kostel, nemocnici nebo školu. Díky postupnému rozšiřování v průběhu své historie byl nakonec Josefov připojen k Jaroměři. Šimůnek a kol. (2020) popisuje tvar pevnosti jako osmiúhelník, ve kterém se uvnitř nachází civilní i vojenské objekty a ulice jsou

zde rozděleny podle šachovnicového vzoru. Tvar pevnosti je poměrně zdařile zachycen na obrázku 3, kde lze mimo jiné vidět rozvržení budov, obranné valy a samozřejmě okolní krajinu. Na obrázku 3 je také částečně vidět již zmiňovaná blízkost Jaroměře a Josefova.

Obrázek 3: Pevnostní město Josefov
Zdroj: Pevnost Josefov (2019)

Základní kámen Josefova byl položen 3. října 1780, jak uvádí Hovorka (1996, str. 27). Ten dále uvádí, že původní jméno této pevnosti bylo Ples, podle vsi, která zde před výstavbou Josefova stála. K přejmenování došlo až téměř po 13 letech. Nové jméno dostalo pevnostní město po svém zakladateli Josefu II. Oficiální stránky města Jaroměř (2019) uvádí, že Josefov nikdy nesloužil jako objekt k obléhání nebo dobývání. Díky této skutečnosti se pro dnešní turisty zachovala pevnost ve velice dobrém stavu a zachovalá je i podzemní spleť chodeb.

Během své existence zažil Josefov mnoho změn a měnil se i jeho účel. Zajímavá je úloha Josefova na začátku 20. století za první světové války, jak uvádí Prokešová (1972, str. 27). Popisuje život v pevnosti, která se proměnila na velký zajatecký tábor, kde byli drženi vězni různých národností. V pevnosti se podle Prokešové (1972, str. 28) šířilo mnoho chorob, jídla zde také nebylo nazbyt, a proto v Josefově bylo na denním pořádku pořádání několika pohřbů.

Na josefovském hřbitově byla pro tyto zajatce vyčleněna část, která je jim dnes věnována.

Dnes již vlastně není fakticky správné nazývat Josefov pevností, a to z prostého důvodu. Roku 1888 Josefov ztratil statut pevnosti, jak připomíná Hovorka (1996, str. 29). Od té doby byl prostor městečka využíván po většinu času jako zajatecký tábor. A tak si vlastně mnoho lidí Josefov představuje nebo pamatuje, jako jedno velké vězení. V době svého vzniku byla však pevnost považována za unikum a Bouza a kol. (1976, str. 73) ji dokonce popisuje jako nejdokonalejší klasicistní systém opevnění své doby ve střední Evropě.

Jednou z největších atraktivit Josefova je systém podzemních chodeb, podle Hovorky (1996, str. 28) je nejnižše položená chodba v hloubce až 23 metrů pod úrovní terénu. Celková délka těchto chodeb je až neuvěřitelných 45 kilometrů. A teplota se v podzemních prostorách pohybuje kolem 10° až 13° Celsia. Na tento fakt by měli být upozorněni všichni návštěvníci.

Pevnostní město Josefov (2019) na svých webových stránkách informuje o různorodosti otevírací doby, kde uvádí, že prohlídky josefovského pevnostního města jsou možné od dubna do října, s různou otevírací dobou. Také je zde možnost objednat si pro větší skupiny lidí prohlídky i mimo otevírací hodiny. Tyto možnosti dávají prostor například školám, zájmovým skupinám nebo podobným institucím navštívit toto místo.

5.1.2.1.6 Masarykovy sady

O Jaroměři se říká, že je to město plné zahrad a parků. Už jen satelitní snímky města ukazují hojný výskyt zeleně. Ve městě se také nachází mnoho vodních ploch, jako například Jaroměřský rybník, Dolecký rybník a samozřejmě řeky, na jejichž soutoku město leží. Zřejmě nejvýznamnějším a největším parkem Jaroměře jsou Masarykovy sady neboli „Ostrov“.

Jelínek (2020) popisuje historii tohoto parku, která sahá až do 19. století, kdy byl založen společně se základní školou, která se v sadech nalézá. V parku roste množství listnatých i jehličnatých stromů, které díky blízkosti řeky vytvářejí klidnou atmosféru vhodnou k relaxaci. Nachází se zde také jedna z významných správních budov, městská knihovna. Skvělá poloha parku vytváří ideální místo pro klid

a relaxaci. V dnešní době je součástí parku, kromě již zmíněných budov, dětské hřiště a romantický altán.

Jediné, co takové relaxační zóně chybí, je funkční občerstvení, které by se nacházelo přímo v parku. Zařízení tohoto typu jsou zpravidla vyhledávaná zejména v období teplého počasí. Lidé zde mohou užívat chvíle klidu, stinné prostředí a hezký výhled, a právě z těchto důvodů by mohl být takovýto objekt užitečný i pro turisty. Přítomnost funkčního občerstvení by mohlo v hojném počtu také přilákat rodiny s dětmi, jelikož právě ti jsou nejčastějšími uživateli těchto zařízení.

5.1.2.1.7 Divadlo

Jaroměřská divadelní scéna má také vcelku dlouhou historii. Purkert (2019) uvádí, že: „*Nejstarší dochovaný záznam o provozování divadla v Jaroměři se váže k roku 1819, kdy bylo sehráno české ochotnické představení Loupežníci na Chlumském vrchu.*“. Jak Purkert (2019) uvádí, dnes sídlí městské divadlo v budově zvané Fügnerova sokolovna, která kolemjdoucí upoutá na první pohled svou krásou, jedná se o secesní budovu, jež ve své historii sloužila k různým účelům od sokolovny až po divadlo.

Oficiální stránky města Jaroměř (2019) uvádí, že v současnosti budova slouží jako Městského kulturní středisko, kde se konají kromě divadelních představení také plesy, koncerty, přednášky, kurzy a promítají se zde i filmy. Divadlo má svůj stálý divadelní soubor, ale i přes to v Jaroměři hostují i jiné soubory. Budova Městského kulturního střediska má široké využití a mnoho funkcí, proto je i z hlediska cestovního ruchu prospěšná a může návštěvníky nalákat na jakýkoliv druh akce nebo představení.

5.2 Rozvoj a akce cestovního ruchu

Jaroměř v takovém stavu, v jakém se nachází dnes, je vhodná spíše pro jednodenní cesty, výlety. Tedy pro cestování bez přenocování. Samozřejmě tyto výlety mohou být součástí zájezdů.

K rozvoji cestovního ruchu v Jaroměři a k větší návštěvnosti napomáhají kulturní akce, které se zde pořádají. Události jsou nejrůznějšího druhu od těch historických, církevních až po hudební.

5.2.1 Setkání v trávě

Jaroměřské setkání v trávě je jednodenní letní slavnost pro veřejnost. Setkání se koná v rozlehlých Masarykových sadech, kde se pro tuto příležitost postaví podium a stany s občerstvením.

Program pro tuto akci se každý rok různí. Pokaždé v něm ale bývá zahrnut zábavný program pro děti v podobě loutkového divadla, soutěže o ceny nebo koncert s odpovídajícími písněmi. V podvečerních hodinách dětský program střídají koncerty pro dospělé. Koncerty jsou různých žánrů.

Setkání v trávě je poměrně oblíbená kulturní akce, kterou vyhledávají zejména místní, ale také se akce účastní i návštěvníci. Návštěvnost je poměrně závislá na vystupujících, čím známější osobnost zde účinkuje, tím více návštěvníků se setkání zúčastní.

5.2.2 Zajímavosti v pevnosti Josefov

Pevnost Josefov je důležitým prvkem cestovního ruchu v Jaroměři. V pevnosti se během celého roku koná mnoho zajímavých akcí nejen historického rázu. Všechny tyto události do pevnosti lákají mnoho turistů a v následujících podkapitolách jsou popsány ty nejzajímavější.

5.2.2.1 Oživlý Josefov

Oživlý Josefov je kulturní akce konající se každoročně v pevnosti Josefov. Akce je jednodenní a probíhá během slunného letního měsíce. Oživlý Josefov vrací své návštěvníky do období 17. a 18. století a nabízí jim bohatý program, který je inspirován touto dobou. Rejzková Zatloukalová (2018) popisuje každoroční program zahrnující přehlídku tehdejší armády, vojenských zbraní, ukázkou dobových řemesel, garderoby a také jsou zde organizovány speciální komentované prohlídky a prezentace. Návštěvníci mají možnost přijít v dobovém kostýmu,

za který dostanou drobnou odměnu a také se mohou zúčastnit jarmarku jako v 18. století.

5.2.2.2 Josefovský masopust

Tento masopust se obvykle koná v průběhu února, kdy jsou zváni návštěvníci v maskách do Bastionu No. I, aby si užili pestrý program. Program se rok od roku liší a v roce 2020 program zahrnoval podle Krejcové (2020) masopustní průvod, jarmark s řemesly a občerstvením a samozřejmě nesmí v programu chybět hry a soutěže, kterých se může zúčastnit každý. To vše mohou návštěvníci zažít v neotřelém prostředí pevnosti.

5.2.2.3 Brutal Assault

Brutal Assault je hudební festival, který se koná každý rok v průběhu srpna v pevnostním městě Josefov. Na tomto festivalu se scházejí příznivci té nejtvrdší hudby, heavy metalu. Brutal Assault každý rok do Josefova potažmo Jaroměře „...*láká několik desítek tisíc příznivců hudby nejen z Evropy, ale z celého světa.*“ Brutal Assault (2020). Zajímavé je, že příznivci tohoto festivalu se pravidelně účastní oprav v Josefově. Fanoušci každoročně rozšiřují areál, aby měl festival lepší zázemí pro návštěvníky.

5.2.2.4 Bastion No. I

Bastion No. I označuje Pevnost Josefov - Bastion I a podzemí (2020) jako „...*vstupní bránu do jednoho z nejrozsáhlejších podzemních komplexů v celé Evropě.*“ Josefovské podzemní chodby jsou dlouhé několik desítek kilometrů, ale zpřístupněný je přibližně jeden kilometr těchto chodeb. Bastion umožňuje návštěvníkům si chodby procházet i samostatně s patřičným osvětlením.

Dalším zajímavým místem je Lapidárium, které je podle informací Pevnosti Josefov - Bastion I a podzemí (2020) pro veřejnost přístupné a návštěvníci si zde mohou prohlédnout sochy Matyáše B. Brauna společně s díly jeho žáků a následovníků. Jsou zde uloženy již zmíněné originály soch M. B. Brauna z jaroměřského náměstí.

5.2.2.5 Bastion No. X

Tuto část pevnosti popisuje Pevnost Josefov - Bastion X (2020) jako nepostradatelnou. Bastion X byl ve své vrcholné době prostorem pro zdravotníky, zdravotnický personál a ošetřování. V současné době se zde nacházejí dvě expozice, které mohou návštěvníci shlédnout. *„Na unikátní výstavě můžete spatřit sbírku situačních plánů bastionových pevností v Čechách a hlavně projekčních, účetních a schvalovacích plánů městských i hradebních partií samotné pevnosti Josefov, vytvořených v letech 1780 až 1888, dochovaných ve Vojenském ústředním archivu v Praze.“*, takto informuje o jedné z výstav Pevnost Josefov - Bastion X (2020). Další výstava je dle Pevnost Josefov - Bastion X (2020) nazvána: *„Zdravotnická služba armád za světových válek“*, kde je ke zhlédnutí dobová ordinace, operační sál s tehdejšími potřebami.

5.2.2.6 Výstavy v bývalém Zásobovacím úradě

V pevnosti se nachází dle serveru Pevnost Josefov - Stálá historická expozice v Josefově (2020) stálá expozice, která návštěvníkům představuje bohatou historii věnného města Jaroměře a také samozřejmě vývoj pevnostního města. Je ohromující, že se v josefovské pevnosti nachází i výstava týkající se Jaroměře, a z toho také vyplývá, že k sobě tato města neodmyslitelně patří a jejich vývoj je spjat. Tuto stálou expozici mohou lidé navštívit v budově na náměstí v Josefově. Pevnost Josefov - Stálá historická expozice v Josefově (2020) dále uvádí seznam unikátních exponátů: *„šestimetrový dřevěný člun z 11. století, původní dlažba z nejstarší jaroměřské ulice, modely pevnostních bran, soubor militárií, barokní a lidová řezba, ukázky dámské módy a jiné. Život našich předků přibližuje malovaný lidový nábytek, jejich portréty, dále obrazy a kresby zmizelých partií Jaroměře a Josefova.“*

5.3 Jaroměř jako turistická destinace

5.3.1 SWOT analýza

Pro účely této práce se v následujících podkapitolách budou hodnotit předpoklady turistické destinace Jaroměře jako věnného města. SWOT analýza byla zvolena pro svou přehlednost. Při vytváření této analýzy je jasně a přehledně vidět výsledky hned vedle sebe a je možné diskutovat a porovnávat rozdíly a výsledky.

5.3.1.1 Vnitřní faktory (silné a slabé stránky)

Jaroměř má bezesporu mnoho silných stránek, které z ní dělají jedinečnou turistickou destinaci. Bohužel existují i slabé stránky, které neblaze ovlivňují míru návštěvnosti v tomto městě.

Nejvýznamnější **silnou stránkou** je bohatá a dlouhá historie města. V souvislosti s ní je podstatný fakt, že Jaroměř je jedno z devíti věnných měst, které se v České republice nachází. Díky tomu se jedná o originální místo. Jelikož je těchto měst pouze hrstka a téměř všechna se nachází v jednom kraji, přímo se nabízí navštívit tato věnná města v rámci jednoho zájezdu či dovolené. Takovýto zájezd, výlet nebo dovolená by byla vhodná nejen pro milovníky historie. Krátká vzdálenosti činí tato města dostupná a je uskutečnitelné navštívit několik věnných měst v jeden den.

Důležitou **silnou stránkou** Jaroměře v souvislosti se vzdáleností a dostupností města je doprava. V tomto ohledu má Jaroměř značnou výhodu. Poloha města je geograficky příznivá. Jaroměř leží na soutoku tří řek, což bylo v minulosti velice žádoucí, dnes se v Jaroměři stýkají železniční cesty ze tří směrů. Díky tomu je doprava do Jaroměře vlakem vcelku jednoduchá a příhodná. Dalším typem dopravy, kterou turisté a návštěvníci mohou využít, je silniční doprava, ať hromadná či individuální. V současnosti je Jaroměř v souvislosti se silniční dopravou opravdu vytíženou destinací. Tisíce motorových vozidel proudí téměř centrem města každý den.

Vysokou míru proudící dopravy lze zařadit i mezi **slabé stránky** Jaroměře. Současnou dopravní situaci Místopisný průvodce po České republice (2020)

označuje za problémovou. Vozidla, která jezdí nejčastěji do Polska, tvoří po celý den na trase skrz město kolony, ve kterých řidiči tráví až několik desítek minut. Tyto zácpy na hlavní trase mohou turisty odradit. Samozřejmě do města se lze dostat i z jiných směrů, které nejsou tak vytížené, ne každý je ovšem zná a chce vyzkoušet i jinou cestu než ověřenou hlavní trasu. Dále lze předpokládat, že zplodiny z motorových vozidel znečišťují vzduch v okolí vytížených komunikací, a to nepůsobí dobře na obyvatele, turisty, návštěvníky, projíždějící řidiče, prostě na nikoho. Na dobrém dojmu těmto komunikacím nepřidává ani znečištění od oněch zplodin, které ubírají na kráse budovám, chodníkům a celému okolí nacházejícímu se v blízkosti každodenně využívaných komunikací. Lze tedy předpokládat, pokud turista nebo jiný náhodně projíždějící řidič uvidí pouze tyto špinavé ulice plné aut, odradí ho to od návštěvy Jaroměře.

Další aspekt, který by se dal zařadit mezi **slabé stránky**, může být například vysoká koncentrace turisticky zajímavých destinací v jedné oblasti. Malá vzdálenost mezi těmito místy je ku prospěchu, ale bohužel působí i jako nevýhoda. Je kladné, že lze do jednoho výletu skloubit více destinací východočeského kraje, ale bohužel se jich zde nachází mnoho. Jaroměř tedy může působit mezi ostatními blízkými destinacemi jako jedna z těch méně atraktivních, mezi destinace nacházející se v blízkosti Jaroměře se podle Oficiální stránky města Jaroměř (2019) řadí například Kuks, Babiččino údolí, Náchod, Zoo Dvůr Králové či právě jiné věnné město.

Mezi **slabé stránky** se také řadí, špatná propagace destinace. A s tím spojená nízká míra povědomí o tomto městě jako turistické destinaci a věnném městě. To je zřejmě největším záporem Jaroměře.

Další **slabá stránka** Jaroměře je přílišná ordinérnost tohoto města. Ačkoliv je Jaroměř z historického hlediska velice zajímavým místem, nelze předpokládat, že tato historická jedinečnost láká všechny druhy turistů. Pro dnešního účastníka cestovního ruchu se zde nenachází žádná zajímavá atrakce, kterou by vyhledávali turisté i z ostatních krajů či zahraničí. To by se mohlo změnit, pokud by byl ve městě otevřen například wellness hotel na vyšší úrovni nebo vodní zábavní park či restaurace, kde by se jídlo stávalo zážitkem. Zážitky jsou v současnosti populárním trendem, za kterými turisté cestují i dlouhé vzdálenosti.

5.3.1.2 Vnější faktory (příležitosti a hrozby)

Mezi **příležitostmi** Jaroměře se řadí také její geografická poloha. Samozřejmě zaleží na jejím uchopení. Jak již byl naznačeno, v lokalitě, ve které se Jaroměř nachází, se soustřeďuje poměrně vysoká koncentrace kulturních a historických památek. Což může být jak plusem, tak mínusem.

Pokud se tato **příležitost** uchopí správně, například zařazením Jaroměře jako součást zájezdu či balíčku obsahujícího několik destinací východních Čech. Také by se v Jaroměři mohl uspořádat speciální festival oslavující původ věnného města po vzoru Hradce Králové a jeho Slavností královny Elišky.

Budoucí **hrozbou**, která ohrozí návštěvnost Jaroměře, je plánovaná dálnice. Nyní účastníci silničního provozu, cestující do Polska, Náchodu nebo opačným směrem na Hradec Králové, jsou prakticky nuceni jet skrz město, a to v současnosti zvyšuje šanci, že je město upoutá a zastaví se zde nebo se sem vrátí. V momentě, kdy dálnice bude dokončena, se tato šance rapidně snižuje.

Další **hrozbou** je pro Jaroměř její aktuální stav. Pokud ve městě nevznikne atrakce, událost nebo jiný turisticky zajímavý cíl, je více než pravděpodobné, že návštěvnost bude klesat.

5.3.2 Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření bylo realizováno v časovém úseku zhruba 2 měsíců v období listopad a prosinec 2019. Otázky v dotazníku byly koncipovány tak, aby odpovíděly na výzkumné otázky. Pro zjištění daných odpovědí bylo v dotazníkovém šetření položeno 13 otázek, na které odpovídalo celkem 138 respondentů různých věkových kategoriích.

Otázky se týkaly atraktivity Jaroměře, označení věnné město, dále se zaměřovaly na propagaci města a také se zabíraly otázkami ohledně Josefova, který je velkým lákadlem. Neodmyslitelnou částí cestování je také doprava do destinace, proto je zde zahrnuta otázka i na toto téma. Ve městě se koná několik kulturních akcí, které jsou zde také diskutovány.

Respondenti v dotazníku neuváděli svůj konkrétní věk, ale označovali, do které věkové kategorie patří. Na výběr měli možnosti 0 let až 18 let, 19 let až 25

let, 26 let až 40 let, 41 let až 60 let a 61 let a více. Nejvíce zastoupena skupina respondentů je ve věkové kategorii 26 – 40 let a to v počtu 56 respondentů (40,6 %), druhá je skupina 19 – 25 let se 46 respondenty (33,3 %), dále je zde věková skupina 41 – 60 let s 26 (18,8 %), nejmladší kategorie 0 – 18 let je zastoupena v nízkém počtu 7 (5,1 %) a skupina s nejnižším počtem respondentů je kategorie s nejstaršími respondenty 61 let a více let a to 3 respondenti (2,2 %). Dále byl dotazník určen pro muže a ženy. Z celkového počtu 138 respondentů bylo 87 žen a 51 mužů.

Elektronická verze dotazníku byla šířena na internetu, kde byla vybrána sociální síť, konkrétně Facebook.com, prostřednictvím něhož byl dotazník rozšířen. Sociální síť byla k získání respondentů zvolena záměrně, a to z důvodu rychlého šíření a možnosti získání odpovědí od respondentů ze všech věkových kategorií. Lidé, kteří používají tuto sociální síť, si v poslední době často organizují své kulturní životy podle událostí, informací a stránek, které na síti mohou najít nebo které sledují. Na Facebooku byly vybrány stránky určené pro turisty, návštěvníky, dále také pro obyvatele Jaroměře a přilehlých měst ve východních Čechách. Respondenti byli vybíráni záměrně z oblasti východních Čech, a to z důvodu dostupnosti do zkoumaného věnného města Jaroměře a také se v této oblasti nachází mnoho věnných měst. Proto se dá předpokládat, že lidé v tomto kraji budou o této destinaci mít povědomí.

Na Facebooku byla, mimo vlastní snahy o šíření, oslovena stránka Turistického informačního centra Jaroměř, která pomohla se získáním respondentů. Hlavním důvodem pro oslovení stránkami TIC Jaroměř byl předpoklad návštěvy právě tohoto serveru turisty v případě, že se rozhodnou pro návštěvu Jaroměře. Dotazník byl tedy šířen i prostřednictvím této místní stránky.

5.3.3 Zpracování výsledků šetření

Výsledky dotazníkového šetření byly po shromáždění analyzovány a pro účely bakalářské práce byly zaznamenány do grafů. Grafy byly vybrány koláčové pro dobré znázornění poměrů.

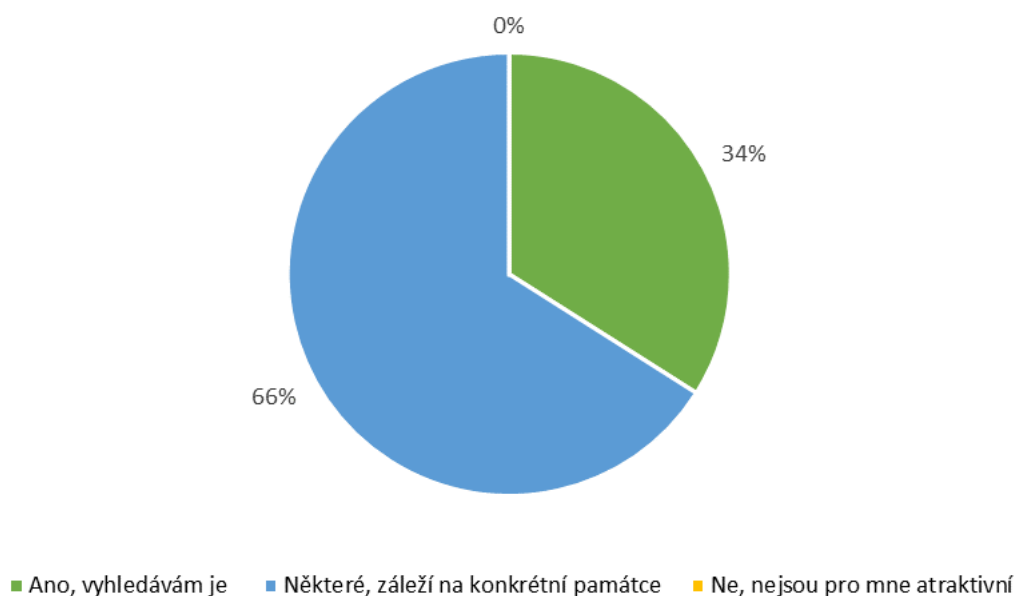
V následujících podkapitolách jsou popsány ony výsledky dotazníkového šetření a odpovědi na výzkumné otázky.

5.3.3.1 Věnnost

Ačkoliv se v České republice nachází pouze malé množství věnných měst, tudíž jsou tato města v podstatě jedinečná, nejsou příliš známá. Termín věnné město není mezi veřejností moc rozšířený, to, jak moc je veřejnost seznámena s tímto termínem, bylo součástí dotazníkového šetření. Dotazník byl šířen zejména na území východních Čech, kde se vyskytují všechna věnná města, kromě Mělníku. Proto se od začátku práce operuje s předpokladem, že respondentům bude termín znám.

Následující graf zobrazuje odpovědi na poměrně obecnou otázku, zda respondenty vůbec přitahují historické památky. Věnná města obsahují z doby svého rozkvětu právě památky historické.

Jsou pro Vás historické památky atraktivní?

Graf 1: Jsou pro Vás historické památky atraktivní?

Zdroj: Vlastní zpracování

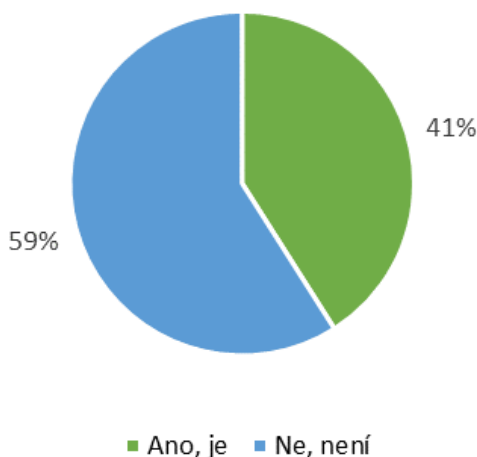
Z tohoto grafu nevyplývá jednoznačná zpráva o poutavosti historických památek. Respondentům byly nabídnuty tři možnosti odpovědí. Z této nabídky dotazovaní využili pouze dvě. Odpověď, která nebyla využita, zamítala jakoukoliv poutavost v historických památkách. 47 (34,1 %) respondentů vyhledává historické památky, a proto by se tento soubor respondentů dal považovat za cílovou skupinu,

na kterou by se měl zaměřit marketing Jaroměř. Bohužel je tato skupina poměrně malá v porovnání se zbylými 91 (65,9 %) respondenty, kteří historické památky úplně nezatrácují, ale uvádí, že záleží na konkrétní památce. Jedním z hlavních rozhodovacích faktorů může být například reklama, dobré recenze, atraktivní program nebo akce, které by se zde konaly. Akce, které oživují památky, v poslední době nabývají na popularitě a lákají návštěvníky. Problémová nebo naopak bezproblémová je také doprava k objektu. Doprava je jedním z klíčových faktorů při rozhodování, zda právě zde návštěvníci stráví svůj volný čas. Samozřejmě existuje mnoho dalších proměnných, na kterých závisí celý rozhodovací proces.

Graf 2 zachycuje odpovědi na konkrétnější dotaz týkající se spojení věnnosti a cestovního ruchu. Otázka č. 4 v dotazníkovém šetření hledá odpověď, zda je alespoň označení věnné město poutavé a vybízí k návštěvě. Pokud respondenti nenacházejí zálibení v historických památkách, mohou je přitahovat věnná města?

Je pro Vás označení věnné město lákadlem dané místo navštívit?

Graf 2: Je pro Vás označení věnné město lákadlem dané místo navštívit?
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 2 zobrazuje odpovědi na otázku, zda respondenty láká navštívit danou destinaci za předpokladu, že se jedná o věnné město. Z celkového počtu

dotazovaných odpovědělo 82 (59,4 %) záporně. Lze předpokládat, že tato skupina respondentů by ani návštěvu věnného města nedoporučila navštívit. Zbýlých 56 (40,6 %) uvádí, že věnnost je pro ně velkou zajímavostí a důvod, proč do destinace zavítat. Důvodem, proč tento podíl respondentů věnná města díky svému označení lákají, je možnost unikátního zážitku, který díky své jedinečnosti nabízí.

Jedna z dalších otázek z dotazníkového šetření se věnovala právě povědomí respondentů o věnných městech, a to konkrétně, zda kromě Jaroměře znají nějaké další věnné město. Poměr odpovědí na tuto otázku je obdobný jako u předchozího grafu. Z celkového počtu respondentů jich 28 (20,3 %) uvedlo, že žádné další věnné město nezná. Toto číslo je poměrně vysoké, jedná se o jednu pětinu, tudíž každý pátý dotazovaný zná jako věnné město pouze Jaroměř.

V otázce, zda respondenti znají další věnné město, byli požádáni, aby uvedli jedno věnné město, které kromě Jaroměře znají. V následující tabulce jsou sestupně uvedena města podle výskytu v odpovědích. Města byla respondenty uváděna v různých formách, zkratkách nebo s chybami, i přes to bylo u každé odpovědi zřejmé, o jaké město se jedná. Pro účely práce byly názvy věnných měst sjednoceny pro lepší přehlednost pod jejich oficiální názvy a zaznamenány do tabulky.

Z odpovědí byly pro účely tabulky vyřazeny 3 odpovědi, které jako další věnné město uváděly Dobrušku, která se neřadí mezi věnná města.

Město	Počet odpovědí
Hradec Králové	34
Dvůr Králové nad Labem	24
Mělník	12
Chrudim	11
Trutnov	10
Vysoké Mýto	7
Polička	7
Nový Bydžov	2

Tabulka 1: Znáte nějaké další věnné město?
Zdroj: Vlastní zpracování

Z Tabulky 1 jasně vyplývá, že kromě Jaroměře samotné respondenti nejčastěji uváděli jako další věnné město Hradec Králové. Hradec Králové je ze všech věnných měst největší nejen rozlohou, ale také počtem obyvatel. Jedná se o krajské město Královéhradeckého kraje. Z celkového počtu 110 respondentů, kteří odpověděli kladně na dotazníkovou otázku číslo 6, ta se respondentů tázala, zda znají jiné věnné město, uvedlo 34 respondentů právě Hradec Králové. Těchto 34 dotazovaných tvoří necelou třetinu z oněch 110 respondentů. Je to relativně vysoký poměr vzhledem k tomu, že respondenti měli na výběr z osmi věnných měst. Důvod, proč si Hradec Králové respondenti spojují s věnností nejvíce, je pravděpodobně díky slavnosti, kterou město každoročně pořádá, jedná se o Slavnosti královny Elišky. Podle Slavnosti královny Elišky (2009) jsou to historické slavnosti upomínající královnu Elišku Rejčku a její dobu. Slavnosti trvají dva dny, pátek a sobotu první zářijový víkend. Součástí slavnosti je středověký jarmark, dobová vystoupení, slavnostní průvod završený příjezdem královny Elišky na Velké náměstí a zlatý hřeb slavnosti je velkolepý ohňostroj. Tato akce je známá po celém kraji a návštěvníci se na ni každý rok sjíždí z široka i daleka.

Druhým nejčastěji uváděným věnným městem v tabulce byl Dvůr Králové nad Labem. Toto město je od Jaroměře vzdáleno pouhých 15 kilometrů a díky tomu je to zřejmě nejbližší věnné město v jejím okolí. Právě to může být důvod, proč Dvůr Králové respondenti zmiňovali v takové míře. Největším lákadlem, který bohužel s věnností nesouvisí, je královédvorská zoologická zahrada. Zoo Dvůr Králové je díky svým úspěchům známá v celé Evropě.

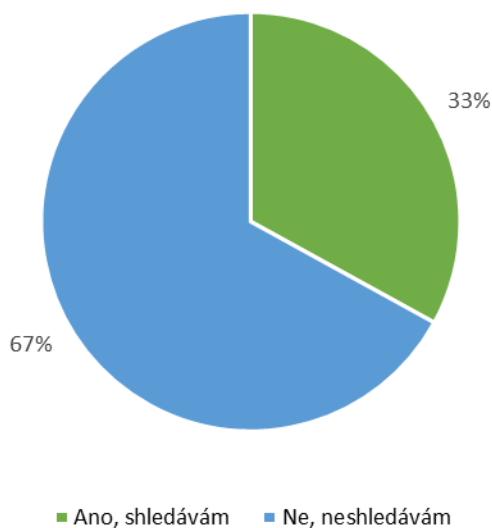
Na třetím místě v Tabulce 1 se kupodivu objevil Mělník. Rozdíl mezi druhým a třetím uvedeným městem je poměrně znatelný. Mělník uvedlo o polovinu méně respondentů než Dvůr Králové. Jediné věnné město, které se nachází mimo území východních Čech, je právě Mělník. Jedná se o zajímavý turistický cíl ve středních Čechách v blízkosti Prahy.

Chrudim, Trutnov, Vysoké Mýto a Polička dotazování uvedly s poměrně podobným výskytem. Takovýto výskyt může být vysvětlen různým původem respondentů, jejichž místo bydliště ani trasy jejich cest nebyly pro účely práce zjišťovány. Nový Bydžov se v dotazníku objevil pouze dvakrát a díky tomuto nízkému počtu se v Tabulce 1 umístil na posledním místě.

Kladným faktem vyplývající z Tabulky 1 je, že se mezi odpovědi respondentů zařadila všechna věnná města i již diskutovaný Mělník, který se od všech ostatních věnných měst nachází poměrně daleko. Bohužel se v žádném věnném městě kromě Hradce Králové nekoná slavnost, festival nebo den, který by připomínal a lidi upozorňoval na věnnost. Kulturní akce Vavrečková a Škrobálková (2013, str. 27) řadí mezi lokalizační předpoklady rozvoje cestovního ruchu a jsou důležitou součástí kulturního života v oblasti. Kulturní akce s historickou tematikou ne vždy lákají k návštěvě, zřejmě díky tomuto faktu města akce tohoto typu nepořádají. Přitom by se návštěvníci těchto akcí mohli dozvědět mnoho zajímavých faktů o dané destinaci. Návštěvníkovu pozornost na historické akci může upoutat například ukázka dobových kuriozit, různé workshopy nebo ukázky dobových řemesel. Ohňostroje a různé druhy ohňových show či promítání jsou také poměrně velkým lákadlem pro návštěvníky.

Následující graf zobrazuje odpovědi na otázku číslo 7, ta se opět vrací k věnnosti v souvislosti s atraktivitou Jaroměře.

Shledáváte Jaroměř atraktivní turistickou destinací, kterou byste chtěli navštívit/navštívili/navštívíte díky faktu, že je to věnné město?

Graf 3: Shledáváte Jaroměř atraktivní turistickou destinací, kterou byste chtěli navštívit/navštívili/navštívíte díky faktu, že je to věnné město?

Zdroj: Vlastní zpracování

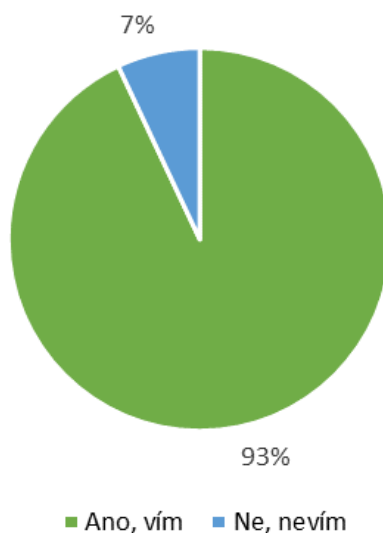
Tématem otázky číslo 7 v dotazníku byla také atraktivita Jaroměře jako turistické destinace. Otázka se v užším měřítku zaměřuje na mínění respondentů o atraktivitě Jaroměře v souvislosti s věnností. Z grafu vyplývá, že více než dvě třetiny respondentů neshledávají město poutavé právě díky označení věnného města. Zbývá třetina dotazovaných je v opozici a uvádí, že označení věnné město je ten pravý důvod proč Jaroměř navštívit.

5.3.3.2 Jaroměř nebo Josefov

Druhá z výzkumných otázek se zabývá problémem, které místo je turisty a návštěvníky více preferováno, Jaroměř nebo přidružené pevnostní město Josefov? Pro zjištění odpovědi na tuto poměrně komplikovanou otázku sloužilo hned několik otázek v dotazníkovém šetření.

Jak již bylo popsáno v teoretické části této bakalářské práce, pevnostní město Josefov má bohatou historii, která láká k návštěvě. Během své existence byl Josefov přidružen k rozpínajícímu se městu Jaroměř a dnes tvoří jeden správní celek. Na následujícím grafu je zobrazeno povědomí respondentů o tomto faktu.

Víte, že pevnostní město Josefov patří k městu Jaroměř?

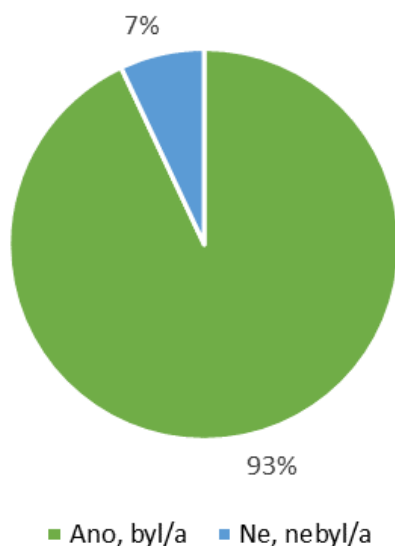

Graf 4: Víte, že pevnostní město Josefov patří k městu Jaroměř?
Zdroj: Vlastní zpracování

Z celkového počtu 138 dotazovaných drtivá většina, 128 (93,5 %), je obeznámena se skutečností, že Jaroměř a pevnostní město Josefov tvoří jeden správný celek. Tato bilance je uspokojivá z hlediska všeobecné vzdělanosti a povědomí. Josefov je bezpochyby velkou kulturně-historickou atraktivitou, z hlediska cestovního ruchu je pro Jaroměř jako turistickou destinaci výhodou, že se takové poutavé místo v tak těsné blízkosti.

Další graf zobrazuje odpovědi na otázku, zda respondenti někdy navštívili Josefov. Tato otázka přímo navazuje na předchozí, která se týkala informovanosti o jednotě Josefova a Jaroměře.

Byli jste někdy v Josefově?

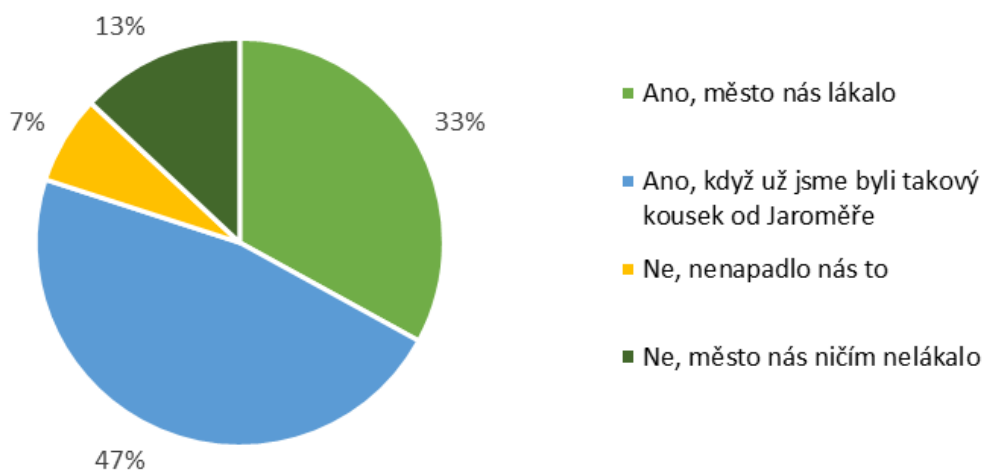
Graf 5: Byli jste někdy v Josefově

Zdroj: Vlastní zpracování

Z Grafu 5 lze vyčíst, že ze zkoumaného vzorku pouhých 10 (7,2 %) respondentů nikdy nebylo v Josefově oproti tomu 128 (92,8 %), kteří Josefov navštívili. Toto číslo je vysoké, a to je nadmíru pozitivní fakt. Díky tomu respondenti mohou čerpat své odpovědi na dotazníkové otázky ze svých zkušeností. Vysoký počet respondentů, kteří Josefov navštívili, také dozajista svědčí o značné míře atraktivity místa.

Další graf opět navazuje na předchozí otázku a Graf 5. Graf 6 zobrazuje odpovědi respondentů na dotaz, zda při návštěvě Josefova pokračovali dále objevovat Jaroměř. Josefov je zřejmě primárním lákadlem pro návštěvníky v této destinaci, ale Jaroměř má také co nabídnout. Proto bylo přirozené zajímat se, zda případný výlet do Jaroměře po návštěvě Josefova je cílený nebo pouze doplněním programu, vyplnění zbylého času bez výjimečného zájmu o toto město, jeho věnnost nebo historii.

Pokud jste navštívili Josefov, navštívili jste i Jaroměř?

Graf 6: Pokud jste navštívili Josefov, navštívili jste i Jaroměř?

Zdroj: Vlastní zpracování

Odpovědi na další dotazníkovou otázku byly koncipovány tak, aby naznačily, jak moc byli nebo naopak nebyli respondenti motivováni k návštěvě Jaroměře. Dotazovaní měli na výběr ze čtyř možností. Polovina z těchto možností vyjadřovala pozitivní a druhá spíše negativní odpovědi. Podstatná většina z celkového počtu dotazovaných zvolila jednu z kladných odpovědí. Z odpovědí tedy vyplývá, že 110 (80 %) respondentů po Josefově navštívili i Jaroměř, z toho 65 (46,7 %) do města zavítalo pouze z důvodu blízkosti těchto míst. Tato část respondentů tedy Jaroměř navštívila pro vyplnění času, ale možná také kvůli zvědavosti, co město

nabízí. Zbýlých 45 (33,3 %) respondentů z kladně odpovídajících uvedlo, že do Jaroměře zavítali záměrně, protože je město lákalo. Tato možnost by mohla být podnětem k dalšímu šetření ke zjištění, co konkrétně tuto skupinu dotazovaných lákalo na Jaroměři.

Dalších 18 (13,3 %) respondentů z celkového počtu dotazovaných Jaroměř vůbec nenalákala, a tudíž město ani zřejmě nechtěli navštívit. Je to poměrně smutná bilance navzdory tomu, že v Jaroměři je spousta nejen historických památek, ale také jiných zajímavých míst.

Nejmenší část dotazovaných, 10 (6,7 %) respondentů, uvedlo, že návštěva Jaroměře je po Josefově vůbec nenapadla. Takovýto druh návštěvníků pravděpodobně zamířilo do Josefova na výlet a je možné, že po této návštěvě pokračovali do další destinace, proto je nenapadlo Jaroměř navštívit.

5.3.3.3 Atraktivita Jaroměře

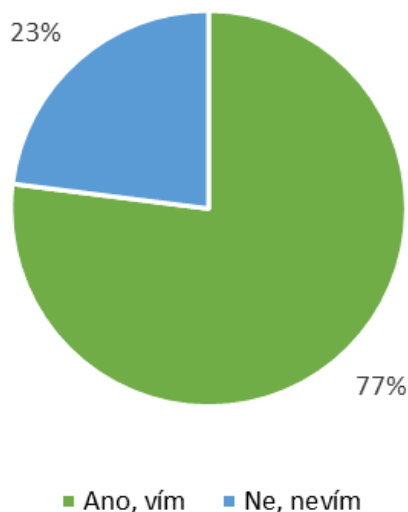
Poslední výzkumná otázka této práce se poměrně obecně zaobírá atraktivitou Jaroměře. Zjistit odpověď na tuto otázku není jednoduché, protože je nutno brát v potaz mnoho faktorů. Cílem je zjistit, zda je toto město pro turisty líbivé a zda historické památky a kulturní akce, které se zde konají, lákají k návštěvě. V Jaroměři je bezesporu několik historických a významných památek. Počet kulturní akcí konajících se v Jaroměři je poměrně vysoký a je to dobrý způsob, jak dbát o zvýšení úrovně kulturního života ve městě.

Atraktivita turistické destinace je jedním ze stěžejních aspektů, proč je místo navštěvováno. Aby se turistická destinace dala považovat za atraktivní, měla by působit nejen udržovaně a esteticky z hlediska vzhledu. Zároveň by také měla návštěvníkům nabízet mentální nebo fyzické uspokojení. Při návštěvě historických památek dochází spíše k té mentální satisfakci, kdy se návštěvník dozví zajímavé informace nebo nabije jiné duševní zkušenosti.

Následující graf zobrazuje odpovědi respondentů na dotazníkovou otázku číslo 5, která zjišťovala, zda jsou respondenti vůbec obeznámeni s tím, že Jaroměř patří mezi skupinu věnných měst. Vzhledem k tomu, že byl dotazník šířen ve východočeském kraji, kde se nachází většina věnných měst, lze se předpokládat, že zazní pouze kladné odpovědi.

Víte, že je Jaroměř věnným městem?

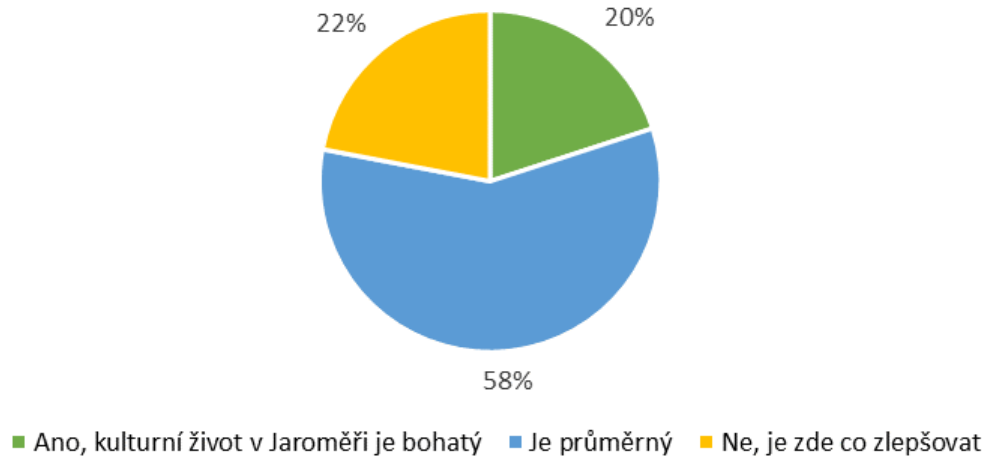
Graf 7: Víte, že je Jaroměř věnným městem?

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf předpoklad úplně nepotvrzuje, ale ani nevyvrací. Z tohoto grafu vyplývá poměrně pozitivní fakt a to, že více než tři čtvrtiny respondentů jsou obeznámeny s faktem, že Jaroměř patří mezi věnná města. Bylo by smutné, kdyby dotazovaní nevěděli, že toto město je věnné, vzhledem k předpokladu, že velká část respondentů pochází přímo z nebo z okolí Jaroměře. Také by to svědčilo o poměrně nízké míře vzdělanosti respondentů.

Zda jsou respondenti spokojeni s kulturními akcemi, které se konají v Jaroměři, zobrazuje následující graf. V Grafu 8 jsou zaznamenány odpovědi na dotazníkovou otázku číslo 13, která se oněm akcím kulturního charakteru věnuje.

Shledáváte kulturní akce (koncerty, divadelní představení, festivaly, slavnosti) atraktivní?

Graf 8: Shledáváte kulturní akce (koncerty, divadelní představení, festivaly, slavnosti) atraktivní?

Zdroj: Vlastní zpracování

Z Grafu 8 lze vyčíst, že kulturní život v Jaroměři je podle nadpoloviční většiny pouze průměrný. Bohužel průměr neindikuje výjimečnost. V této bakalářské práci byly popsány vybrané kulturní akce, které se v Jaroměři konají. Kromě těchto již zmíněných událostí se ve městě koná samozřejmě nespočet dalších.

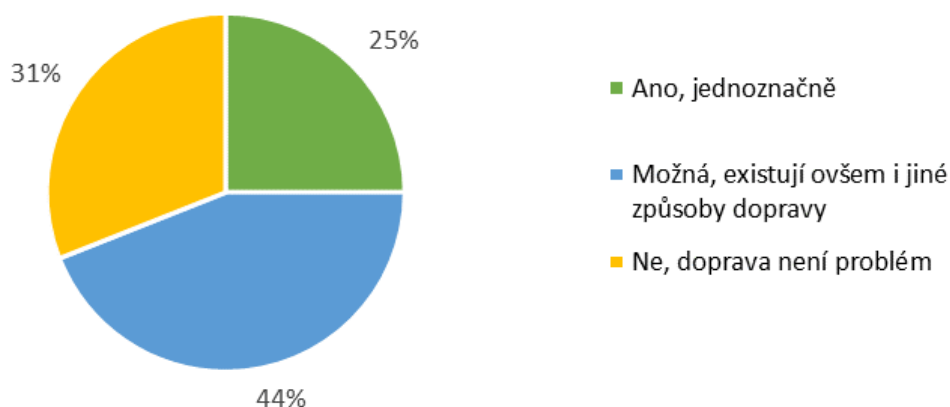
Každý měsíc se v Jaroměři koná hned několik událostí, které přispívají k obohacení kulturních životů nejen obyvatel Jaroměře, ale i návštěvníků z jiných míst. Kultura je podle Matějů a Soukupa (2018) „...specifický lidský způsob organizace, realizace a rozvoje činnosti, objektivovaný ve výsledcích fyzické a duševní práce“. V Jaroměři je nejčastěji pěstována v Městském kulturním středisku. Probíhají zde amatérské projekce. Promítají se tu i relativně nové filmy, které nedávno opustily plátna multikin. V tomto středisku se také konají divadelní představení a v zimních měsících jsou také častým bodem programu plesy. Během letních měsíců město nabízí několik venkovních slavností a festivalů, nemluvě o koncertech, trzích a dalších obdobných letních událostí.

Graf 8 zobrazuje, že i přes tento nespočet kulturních akcí, které město nabízí, 80 (58 %) dotazovaných považuje kulturní sféru Jaroměře za průměrnou,

dalších 30 (21,7 %) není spokojeno vůbec a navrhuje zlepšení a nejmenší počet, 28 (20,3 %) je s kulturou v Jaroměři spokojena.

Dalším aspektem, který přispívá k poklesu nebo zvýšení míry atraktivity, je doprava do dané lokality. Vavrečková a Škrobálková (2013, str. 29) uvádí dopravní dostupnost jako jeden z nejvýznamnějších realizačních předpokladem destinace, proto je pro zkoumání oblasti doprava důležitá. Silniční doprava má, jak pozitivní vliv pro město, přivádí do Jaroměře návštěvníky, tak má i negativní vliv, který spočívá například v narušování statiky. Městem proudí zejména nákladní motorová vozidla, která svou vahou narušují statiku budov přilehlých k nejvytíženějším komunikacím a komunikace porušují. Graf 9 zobrazuje mínění respondentů o problematické dopravě v Jaroměři.

Myslíte si, že je problematická silniční doprava do toho města důvodem, proč Jaroměř turisté nevyhledávají?

Graf 9: Myslíte si, že je problematická silniční doprava do toho města důvodem, proč Jaroměř turisté nevyhledávají?

Zdroj: Vlastní zpracování

Výsledky grafu dopravu ve městě ani neztracují, ale ani nepovažují za bezproblémovou. Největší část respondentů, 61 (44,2 %), uvádí, že silniční doprava je možná problematická, ale existují jiné způsoby dopravy do Jaroměře. Do tohoto města, které je důležitý dopravní uzel, je nejvhodnějším dopravním

prostředkem vlak. Vlakové spoje do Jaroměře jezdí pravidelně a díky své výhodné geografické poloze jezdí do Jaroměře spoje z mnoha směrů.

Kromě železniční a klasické silniční dopravy mohou návštěvníci využít pěší způsob přemístění nebo použít kolo. Cyklistika je v poslední době opět na vzestupu na žebříčku popularity, takže proč nezahrnout i tento formu přepravy. Poslední dva zmíněné způsoby přepravy nabízí ještě další výhodu, a to tu, že se návštěvník nemusí řídit podle nějakých řádů a mohou si tak lépe organizovat svůj čas.

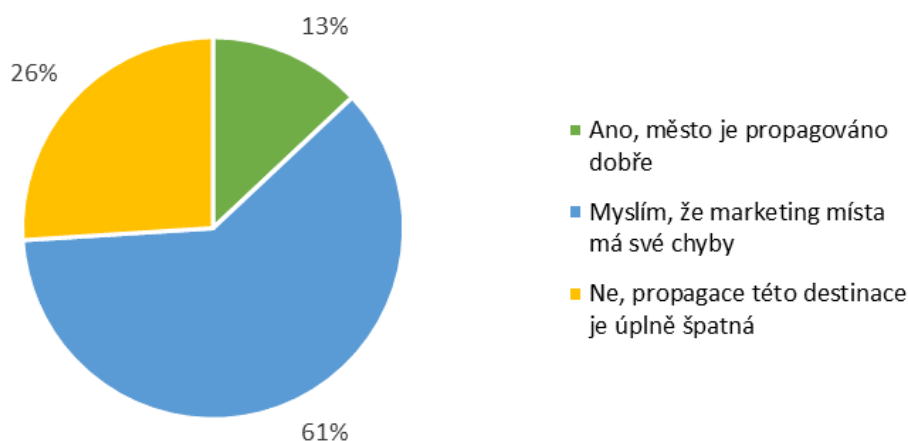
Graf 9 dále zobrazuje odpovědi 43 (30,4 %) respondentů, kteří se domnívají, že doprava do Jaroměře není problém. Pro tuto skupinu je nejspíš nejdůležitější požitek z návštěvy dané destinace než jakékoliv potíže při dopravě. Je pro ně důležité, že dorazili do svého cíle.

Nejmenší procento respondentů odpovědělo rezolutně ano na otázku týkající se problematické silniční dopravy. Pouhých 34 (25,4 %) respondentů je přesvědčeno o tom, že tato problematická doprava škodí Jaroměři.

Další nedílnou součástí cestovního ruchu, stejně jako snad každého odvětví dnes, je propagace. V tomto případě slouží propagace ke zviditelnění města. Otázka propagace Jaroměře je poměrně složitá. Jak již bylo zmíněno pro účel práce je zkoumána propagace zejména ze strany návštěvníka. Tedy ta, kterou má možnost zaznamenat, například když narazí na reklamu na danou destinaci na internetu nebo když shromáždí brožury o zajímavých místech a podobných příležitostech. Bakalářská práce předpokládá, že běžný návštěvník nemá moc šancí nebo zájem navštěvovat veletrhy a jim podobné akce propagující destinace.

Propagovat je v dnešní době potřeba téměř a je důležité v tomto ohledu být originální a průbojný. Jestli je taková i propagace Jaroměře, měla za úkol zjistit osmá otázka dotazníkového šetření. Otázka číslo 8 se věnuje propagaci města a zjišťuje, zda ji respondenti považují za dostačující.

Myslíte si, že je propagace města Jaroměř jako turistické destinace dostačující?

Graf 10: Myslíte si, že je propagace města Jaroměř jako turistické destinace dostačující?
Zdroj: Vlastní zpracování

Odpovědi na tuto otázku nejsou vůbec pozitivní. Pouze malá část respondentů, přesně pouhých 18 (13 %) z nich se domnívá, že je propagace města v pořádku. Největší část dotazovaných, 84 (60,9 %) respondentů, odpověděla, že marketing města má své chyby. Zbýlých 36 (26,1 %) respondentů rezolutně odmítá dobré propagování Jaroměře. Chyby, které by se měly v marketingu zlepšovat, by mohly sloužit jako podnět k dalšímu zkoumání.

Aby reklama plnila svůj účel, měla by v nejlepším případě být vhodně zacílena na určitou skupinu, která má ty nejlepší předpoklady pro to, aby ji daná destinace díky vhodné reklamě oslovila. Věnná města jsou dosti specifickou skupinou měst, která neupoutá jen tak každého, proto je důležité propagaci nasměrovat na tu správnou skupinu potencionálních turistů, kteří by Jaroměř jako věnné město dokázali náležitě ocenit.

Problém s propagací na internetových stránkách potažmo na sociálních sítích mohou mít příslušníci starší věkové kategorie, kteří ne vždy umí zacházet s moderními technologiemi natož s internetovým prohlížečem. V takovém případě existuje šance, že propagace na internetu a sociálních sítích probíhá v pořádku,

ale ti, kteří nemají přístup k této formě propagaci, ji tedy nemohou vidět a ani ji vnímat.

Snad v každém obecném popisu Jaroměře se nachází zmínka o věnnosti, ale tento označení není podporován téměř žádnou formou reklamy, která by tento fakt zdůrazňovala. Věnných měst není v České republice mnoho, proto by se tento jev měl propagovat a mělo by se povědomí o tomto unikátu šířit.

6 Shrnutí výsledků

V počátku této bakalářské práce byly stanoveny tři výzkumné otázky a na ně práci byly nalezeny odpovědi.

Hlavním cílem této práce bylo určit, zda označení věnné město je pro turisty a návštěvníky lákadlem a zda tento status podněcuje k návštěvně destinace, která nese toto označení. Bohužel ani v tom případě nebylo nabyto pozitivních výsledků. Fakt, že je Jaroměř věnné město, respondenty příliš neláká k návštěvě.

Druhým z cílů se týkal vztahu Josefova, Jaroměře a míry návštěvnosti. Tato výzkumná otázka měla za úkol určit, proč turisté Jaroměř nenavštěvují v takové míře, jakou by si tato výjimečná věnná destinace zasloužila. Důvodů může být hned několik, například blízkost další turistické destinace, Josefova. Pevností město je bohužel poněkud větším lákadlem než Jaroměř. Je ale otázka, zda by turisté do Jaroměře vůbec mířili, kdyby zde Josefov nebyl. Jak Josefov, tak Jaroměř jsou historicky významné turistické destinace, které se nachází v těsné blízkosti, a proto zde vzniká otázka, zda jedna z těchto destinací není závislá na návštěvnosti druhé. Bylo zjištěno, že tomu tak skutečně může být. Výsledky dotazníku ukázaly, že existuje poměrně velká skupina respondentů, kteří by do Jaroměře nezavítali, pokud by jejich primární cílovou destinací nebyl Josefov.

Předmětem poslední výzkumné otázky byla atraktivita Jaroměře. Ačkoliv respondenti dotazníkového šetření znali fakt, že toto město patří mezi skupinu věnných měst a že má své historické a kulturní památky, tak i přes všechna tato fakta a zjištění nebyla Jaroměř z pohledu respondentů shledána jako atraktivní turistická destinace. Aktuálně tato destinace nepůsobí moc atraktivně a je otázkou, co by ke zvýšení atraktivity přispělo. Dále ačkoliv je věnnost něco výjimečného a unikátního, tak ani tato vlastnost nepřispívá k větší návštěvnosti. S tím možná souvisí nedostatečná propagace města. Pokud není dobře propagováno město jako turistická destinace, je logické, že ani informace o věnnosti nejsou šířeny a propagovány. Propagace byla součástí této výzkumné otázky města. Z odpovědí respondentů, kteří se účastnili dotazníkového šetření, vyplynulo, že nevnímají aktuální propagaci a propagační činnost za dostatečnou a mnoho z nich se domnívá, že je zde prostor k výraznému zlepšení.

V následujících podkapitolách jsou shrnuty odpovědi na jednotlivé výzkumné otázky.

6.1 Přitahuje turisty označení věnné město?

Hlavní výzkumná otázka měla za úkol zjistit, zda je pro turisty město poutavější za podmínky, že se jedná o věnné město. K této výzkumné otázce byly přiřazeny některé z otázek z dotazníkového šetření. Konkrétně to byla otázka zjišťující, zda vůbec jsou pro respondenty lákadlem historické památky. Vzhledem k tomu, že s věnností souvisí historické památky v daném věnném městě, tak právě z tohoto důvodu byla respondentům položena tato otázka. Dále se dotazník ptal přímo, zda respondenty dané město přitahuje více při zjištění, že se jedná o jedno ze skupiny věnných měst. Respondenti také odpovídali na otázku týkající se konkrétně Jaroměře a její atraktivity města. V souvislosti s tím byli respondenti tázáni, znají-li kromě Jaroměře ještě další věnné město, a pokud ano, byli požádáni, aby jedno konkrétní věnné město vypsali.

Z odpovědí respondentů na otázku, zda je lákají historické památky, vyplynulo, že je pro ně důležité, o jakou památku se přesně jedná, takže mezi respondenty nejsou jednoznačně ani příznivci ani odpůrci historických památek. Dále respondenti uvádí, že pro ně není označení věnné město lákadlem. Z dotazníku také vyplynulo, že respondenti neshledávají Jaroměř atraktivní díky označení věnné město. Při dotazu na další takové město a respondenti nejčastěji uváděli Hradec Králové. Hned na druhém místě se objevil Dvůr Králové nad Labem. Ostatní věnná města měla v odpovědích podobným zastoupení.

6.2 Čím je zapříčiněna nízká návštěvnost Jaroměře?

Odpověď na druhou výzkumnou otázku vychází z odpovědí respondentů na několik dotazníkových otázek. První z použitých otázek se týkala povědomí respondentů o jednotě Jaroměře a Josefova. Otázka naráží na fakt, že jsou tato dvě místa od sebe vzdálena několik desítek metrů a také připravuje půdu pro další dvě otázky. Další otázka se tázala, zda respondenti někdy v minulosti již navštívili Josefov a druhá otázka zjišťovala odpověď na dotaz, zda po oné návštěvě Josefova respondenti zavítali i do Jaroměře.

Drtivá většina respondentů uvedla, že jsou obeznámeni s faktem, že je Josefov součástí Jaroměře. Obdobná úspěšnost byla zaznamenána i u další otázky, která se tázala, zda respondenti někdy navštívili Josefov. Výsledek třetí otázky uvádí, že respondenti po navštívení Josefova zavítali do Jaroměře jen díky jejich blízkosti. Za vyhledávanější se dá tedy jednoznačně považovat Josefov.

Z dotazníkového šetření byla k otázce propagace přiřazena jedna dotazníková otázka, která se respondentů tázala, zda shledávají marketing Jaroměře dostačující. Z odpovědí vyplývá, že marketing města má dle respondentů své problémy. Jaké chyby to jsou, nebylo dále zjišťováno. Bližší identifikace těchto problémů by byla nad rámec této práce. Dalo by se tedy říci, že nebylo potvrzeno dobré propagování Jaroměře. Z toho lze usuzovat, že ani město jako turistická destinace není propagováno dostatečně, pokud by bylo, dostatečná a dobrá propagace Jaroměře jako turistické destinace by se odrážela i v propagaci celého města.

6.3 Je Jaroměř se svými historickými památkami a kulturními akcemi atraktivní pro turisty?

Ke zjištění odpovědi na poslední výzkumnou otázku sloužilo hned několik dotazníkových otázek. Tyto otázky se respondentů tázaly, zda vědí, že je Jaroměř věnné město, zda považují kulturní život v Jaroměři za vyhovující a také sem byla zařazena otázka, která se týkala každodenní problematické silniční dopravy, která vzniká po celém městě.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že většina respondentů je obeznámena s faktem, že je Jaroměř jedním z věnných měst. Díky další otázce v dotazníku bylo zjištěno, že respondenti shledávají kulturní akce, které se ve městě konají, za průměrné.

V neposlední řadě je důležité se na již zmíněné kulturní akce a historické památky nějakým způsobem dopravit. Z tohoto důvodu byla k této výzkumné otázce zahrnuta dotazníková otázka, která zjišťovala mínění respondentů o dopravě v Jaroměři. Problematická silniční doprava, může být jedním z důvodů, proč do Jaroměře na tyto akce a památky lidé tolik. Podle respondentů je ale důležité brát v potaz, že silniční doprava není tou jedinou formou dopravy a do Jaroměře

se dá dopravit i jiným dopravním prostředkem. Z odpovědí dotazovaných vyplývá, že silniční doprava do Jaroměře je možná problematická, ale respondenti kladou důraz na jiné možnosti dopravy při cestování.

7 Závěry a doporučení

Z bakalářské práce vyplývá, že město není cestovním ruchem moc zasaženo a k vyšší návštěvnosti nepomáhá ani značka věnného města. Ačkoliv bylo prostřednictvím dotazníku zjištěno, že valná většina dotazovaných byla informovaná o věnnosti Jaroměře, tak ani přes to to nebyl důvod k návštěvě města. Dokonce bylo zjištěno, že ani u jiných měst není označení věnného města poutavé. Důvodem může být absence aktivit, výstav, které by návštěvníky lákaly. Akce tohoto charakteru se v Jaroměři konají, ale zřejmě se špatně zvolenou tematikou, načasováním nebo něčím obdobným nevhodně zvoleným. Jaromeř nabízí vesměs pouze historické památky a ducha věnného města.

Pro zvýšení míry informovanosti o věnných městech v dalších oblastech než jen východní Čechy a k přilákání většího množství návštěvníků by byla potřeba lepší forma propagace. V současné době není na věnnost města nijak poukazováno. Přitom by cílená reklama mohla přilákat ty pravé nadšence, kteří by takový unikát v podobě věnného města ocenili.

Tato práce v průběhu šetření narazila na podněty k dalšímu šetření. Jednou z možností dalšího šetření je propagace města. Bylo zjištěno, že respondenti neshledávají propagaci Jaroměře za úspěšnou a uvádí, že má své chyby. To, jaké chyby to jsou, by mohl být základ dalšího šetření, díky kterému by se propagace dala vylepšit a došlo by ke zvýšení návštěvnosti.

Vhodným způsobem, jak do města dostat více turistů, by bylo zakomponovat návštěvu Jaroměře do většího zájezdu nebo uspořádat speciální zájezd po všech věnných městech. Pro takovýto zájezd by bylo žádoucí navrhnout atraktivní program, který by účastníkům přiblížil věnnost a dobu, kdy k věnování došlo. Cílovou skupinou pro tento zájezd se nabízí buď příznivci středověké historie, fanoušci historie českých měst nebo senioři. I lidé v důchodu mají touhu cestovat, proto by pro ně zájezd po historických městech se zajímavým původem mohl být příjemný a dalo by se říci, že to není nijak fyzicky náročný zájezd.

Dalším způsobem, jak by město mohlo přilákat více turistů, již příliš nesouvisí s věnností. Jedná se o zřízení nějakého ubytovacího zařízení na vyšší úrovni, které by turistům nabízelo relaxaci například ve wellness. Tako restaurace

nabízející kvalitní a jedinečné pokrmy by k vyšší návštěvnosti mohla přispět. V neposlední řadě turisty v poslední době také láká zábavní park nebo aquapark pro celé rodiny. Ačkoliv tato doporučení nesouvisí s věnností, mohou výrazně přispět k přilákání více návštěvníků. Program, který by na věnná města upozorňoval, by mohl být zařazen v programech navrhovaných zařízení.

8 Literatura a internetové zdroje

Bednář, Pavel. 2015. Noc kostelů vábila svou magií. www.nachodsky.denik.cz. [Online] 1. 6. 2015. [Citace: 17. 10. 2019] https://nachodsky.denik.cz/zpravy_region/noc-kostelu-vabila-svou-magii-20150601.html?fbclid=IwAR3NOs0Tns2FkuupUXuG17k_svk3gcG6whuEnSvYxNSjfaV-wY2Bgc34-WQ.

Bouza, Erik a kolektiv. 1976. Jaroměř 1176 - 1976. Jaroměř: Jaroměř: Městský národní výbor.

Brutal Assault. 2020. Info. <https://brutalassault.cz>. [Online] 2020. <https://brutalassault.cz/cs/info>.

Francová, Eva. 2003. Cestovní ruch. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

Hovorka, Josef. 1996. Dvanáct kapitol z historie Jaroměřska. Náchod: PASEKA.

iPodnikatel.cz. 2011. Propagace – poznejte výhody a nevýhody prvků komunikačního mixu. www.ipodnikatel.cz. [Online] 24. 10. 2011. <https://www.ipodnikatel.cz/Propagace/propagace-poznejte-vyhody-a-nevyhody-prvku-komunikacniho-mixu.html>.

Jelínek, Boris. 2020. Masarykovy sady v Jaroměři. <https://www.turistika.cz>. [Online] 21. 5. 2020. <https://www.turistika.cz/mista/masarykovy-sady-v-jaromeri/detail>.

Krejcová, Monika. 2020. JOSEFOVSKÝ MASOPUST 15.2.2020. <http://www.pevnostjosefov.cz>. [Online] 15. 2. 2020. <http://www.pevnostjosefov.cz/udalosti/josefovsky-masopust-22-2-2020/>.

Krsková, Dagmar. 2001. Královny a jejich věnná města. Dvůr Králové nad Labem: Arpa.

Královská věnná města. 2020. Historie svazku. <https://www.vennamesta.cz>. [Online] 2020. <https://www.vennamesta.cz/historie-svazku>.

Macková, Eva. 2017. Wenkeův obchodní dům v Jaroměři je dvaadvacátou národní kulturní památkou v Královéhradeckém kraji. www.hradec.rozhlas.cz. [Online] 3. 7. 2017. [Citace: 17. 10. 2019] <https://hradec.rozhlas.cz/wenkeuv-obchodni-dum-v-jaromeri-je-dvaadvacatou-narodni-kulturni-pamatkou-v-6119580>.

- Matějů, Martin, Soukup, Václav. 2018.** Kultura. <https://encyklopedie.soc.cas.cz>. [Online] 10. 11. 2018. <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Kultura>.
- Místopisný průvodce po České republice. 2020.** Jaroměř. <https://www.mistopisy.cz>. [Online] 2020. <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/8902/jaromer/doprava/>.
- Národní ústav lidové kultury. 2020.** Kulturní dědictví. <http://www.nulk.cz/>. [Online] 2020. <http://www.nulk.cz/kulturni-dedictvi/>.
- Novák, Václav. 2006.** Chrám sv. Mikuláše v Jaroměři. Náchod: Tiskárna Polonček.
- Oficiální stránky města Jaroměř. 2019.** Jaroměř - oficiální stránky města. www.jaromer-josefov.cz. [Online] 2019. <https://www.jaromer-josefov.cz/mesto/informace-o-meste/>.
- Pásková, Martina. 2014.** Udržitelnost cestovního ruchu. Hradec Králové: GAUDEAMUS Univerzita Hradec Králové.
- Patka, Leoš. 2015.** Co je to marketing? www.pankrea.cz. [Online] 29. 5. 2015. https://www.pankrea.cz/clanek/co-je-to-marketing_53.
- Pevnost Josefov. 2019.** OTEVÍRÁNÍ PEVNOSTI JOSEFOV – SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ SEZONY 2019. www.pevnostjosefov.cz. [Online] 2019. [Citace: 15. 1. 2020] <http://www.pevnostjosefov.cz/udalosti/otevirani-pevnosti-josefov-slavnostni-zahajeni-sezony-2019/>.
- Pevnost Josefov - Bastion I a podzemí. 2020.** Bastion I a podzemí . <http://www.pevnostjosefov.cz>. [Online] 2020. <http://www.pevnostjosefov.cz/portfolio/bastion-1/>.
- Pevnost Josefov - Bastion X. 2020.** Bastion X . <http://www.pevnostjosefov.cz>. [Online] 2020. <http://www.pevnostjosefov.cz/portfolio/bastion-x/>.
- Pevnost Josefov - Stálá historická expozice v Josefově. 2020.** Stálá historická expozice v Josefově. <http://www.pevnostjosefov.cz>. [Online] 2020. <http://www.pevnostjosefov.cz/portfolio/muzeum-v-zasobovacim-urade/>.
- Pevnostní město Josefov. 2019.** Vstupné a otevírací doba. www.pevnostjosefov.cz. [Online] [Citace: 28. 12. 2019] <http://www.pevnostjosefov.cz/vstupne/#OteviraciDoba>.

- Pořízek, Jan. 2019.** SWOT analýza a její využití. <https://www.ecommercebridge.cz>. [Online] 21. 3. 2019. <https://www.ecommercebridge.cz/swot-analyza-a-jeji-vyuziti/>.
- Prokešová, Vlasta. 1972.** Pevnost Josefov. Česká Skalice: autor neznámý.
- Prokopec, Aleš. 2010.** Královská věnná města. <https://www.chrudim.eu>. [Online] 23. 3. 2010. <https://www.chrudim.eu/kralovska-venna-mesta/d-1721/p1=1103>.
- Purkert, Jan. 2019.** Městské divadlo. www.theatre-architecture.eu. [Online] 2019. [Citace: 18. 10. 2019] <https://www.theatre-architecture.eu/cs/internetove-muzeum/?theatreId=1136>.
- Rejzková Zatloukalová, Ilona. 2018.** Oživlý Josefov a Josefovská slavnost. <http://www.pevnostjosefov.cz>. [Online] 14. 7. 2018. <http://www.pevnostjosefov.cz/udalosti/ozivly-josefov-a-josefovaska-slavnost/>.
- Slavnosti královny Elišky. 2009.** O slavnosti. <http://www.slavnostikralovnyelisky.cz>. [Online] 2009. <http://www.slavnostikralovnyelisky.cz/o-slavnosti.html>.
- Šimůnek, Robert a kol. 2020.** Historický atlas měst- sv. 31 - Jaroměř. Historický ústav AV ČR, v. v. i.
- Vavrečková, Eva, Škrobálková, Eva. 2013.** Geografie cestovního ruchu. Opava: SU v Opavě.
- Věnná města českých královen. 2020.** <https://cestipanovnici.estranky.cz>. *Věnná města českých královen*. [Online] 2020. <https://cestipanovnici.estranky.cz/clanky/historicke-zajimavosti/venna-mesta-ceskych-kraloven.html>.
- Voldán, Petr. 2018.** Za poklady královských věnných měst putoval Petr Voldán. <https://hradec.rozhlas.cz>. [Online] 26. 8. 2018. <https://hradec.rozhlas.cz/za-poklady-kralovskych-vennych-mest-putoval-petr-voldan-7556378>.
- Zelenka, Josef. 2015.** Cestovní ruch. Marketing. Hradec Králové: Gaudeamus Hradec Králové.
- Zelenka, Josef, Pásková, Martina. 2012.** Výkladový slovník cestovního ruchu. Praha: Linde Praha.
- Společnost železniční výtopna Jaroměř, z. s. 2019.** O nás. www.vytopnajaromer.cz. [Online] 2019. <https://www.vytopnajaromer.cz/onas/>.

9 Přílohy

1. Dotazník

- 1) Jste muž nebo žena?
  - a. Muž
  - b. Žena
- 2) Do jaké věkové kategorie spadáte?
  - a. 0 let – 18 let
  - b. 19 let – 25 let
  - c. 26 let – 40 let
  - d. 41 let – 60 let
  - e. 61 let a více
- 3) Jsou pro Vás historické památky atraktivní?
  - a. Ano, vyhledávám je
  - b. Některé, záleží na konkrétní památce
  - c. Ne, nejsou pro mne atraktivní
- 4) Je pro Vás označení věnné město lákadlem dané místo navštívit?
  - a. Ano, je
  - b. Ne, není
- 5) Víte, že je Jaroměř věnným městem?
  - a. Ano, vím
  - b. Ne, nevím
- 6) Znáte jiné věnné město? (Pokud ano, napište které)
  - a. Ne, neznám
  - b. Ano, znám - .....
- 7) Shledáváte Jaroměř atraktivní turistickou destinací, kterou byste chtěli navštívit/ navštívili/ navštívíte díky faktu, že je to věnné město?
  - a. Ano, shledávám
  - b. Ne, neshledávám
- 8) Myslíte si, že je propagace města Jaroměř jako turistické destinace dostačující?
  - a. Ano, město je propagováno dobře
  - b. Myslím, že marketing místa má své chyby
  - c. Ne, propagace této destinace je úplně špatná
- 9) Víte, že pevnostní město Josefov patří k městu Jaroměř?
  - a. Ano, vím
  - b. Ne, nevím
- 10) Byli jste někdy v Josefově?
  - a. Ano, byl/a
  - b. Ne, nebyl/a
- 11) Pokud ano, navštívili jste i Jaroměř?
  - a. Ano, město nás lákalo
  - b. Ano, když už jsme byli takový kousek od Jaroměře
  - c. Ne, nenapadlo nás to
  - d. Ne, město nás ničím nelákalo

- 12) Myslíte si, že je problematická silniční doprava do toho města důvodem, proč Jaroměř turisté nevyhledávají?
- a. Ano, jednoznačně
  - b. Možná, existují ovšem i jiné způsoby dopravy
  - c. Ne, doprava není problémem
- 13) Shledáváte kulturní akce (koncerty, divadelní představení, festivaly, slavnosti) atraktivní?
- a. Ano, kulturní život v Jaroměři je bohatý
  - b. Je průměrný.
  - c. Ne, je zde mnoho co zlepšovat

Zadání bakalářské práce

Autor:	Vendula Krumlová
Studium:	I1600119
Studijní program:	B6208 Ekonomika a management
Studijní obor:	Management cestovního ruchu
Název bakalářské práce:	Předpoklady cestovního ruchu ve věnných městech českých královen - Jaroměř
Název bakalářské práce AJ:	Prerequisites for tourism in dowry towns of Czech queens - Jaroměř

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Podle zásad vypracování závěrečných prací na KRCR FIM 1. Čestné prohlášení 2. Anotace 3. Úvod 4. Cíl práce 5. Hypotézy 6. Metodika zpracování 7. Teoretická východiska 7.1. Město Jaroměř (dříve a dnes) 7.1.1. Památky a turistické atrakce 7.2. Rozvoj cestovního ruchu 8. Praktická část práce 8.1. Vlastní sběr informací 8.2. Zpracování výsledků šetření 8.3. Shrnutí nasbíraných dat 9. Závěry a doporučení 10. Seznam použité literatury 11. Přílohy

1) PÁSKOVÁ, Martina. Udržitelnost cestovního ruchu. 3. vyd., přeprac. Hradec Králové : Gaudeamus, 2014. 335 s. ISBN 978-80-7435-329-1. 2) ZELENKA, Josef. Cestovní ruch. Vyd. 3., přeprac. Hradec Králové : Gaudeamus, 2015. 247 s. ISBN 978-80-7435-543-1. 3) PROKEŠOVÁ, Vlasta. Pevnost Josefov. 1. vyd. Česká Skalice : Muzeum Boženy Němcové, 1972. 31 s. Vlastivědný sborník Náchodska ; č. 7. 4) BOUZA, Erik. Jaroměř 1126 - 1976. Jaroměř: Městský národní výbor, 1976. 128 s. 5) HOVORKA, Josef. Dvanáct kapitol z historie Jaroměřska. Náchod: Okresní školský úřad, 1996. 63 s. ISBN 80-901791-2-6.

Garantující pracoviště: Katedra rekreologie a cestovního ruchu,
Fakulta informatiky a managementu

Vedoucí práce: RNDr. Mgr. Tomáš Burda, Ph.D.

Oponent: prof. RNDr. Josef Zelenka, CSc.

Datum zadání závěrečné práce: 15.10.2019